

The Ohio War History
Commission
Polis
Ohio State Museum

Kaip Byrnes Apsidūrė su Molotovu?

SEKRETORIUS Byrnes su savo padėjėjais išvyko į Paryžių pradinei "keturių didžiųjų" užsienių reikalų ministrų konferencijai.

Kaip pranešama, su Byrnes išvyko Senatoriai Vandenberg ir Tom Connally, kurie dės pastangas išlyginti daugelį nesutarimų.

Kadangi keturių didžiųjų užsienių ministrų posėdį sudarys Amerikos, Britų, Prancūzų ir Sovietų užsienių reikalų ministrai, tai Paryžiuje Byrnes susidurs su pačiu Molotovu, tuo sukčiausiu Maskvos agentu, kuris vedė derybas su Hitleriu ir su Ribbentropu, kuris apmėvė pirmesnius Amerikos Valsstybės sekretorius, ir kuris patį Byrnes mokėjo užžavėti jo pastaru būvimu Maskvoje.

Jeigu Byrnes, savo šalyje, ir menkais palyginamai klausimais, negalėjo rasti rodos su sovietų atstovu Gromyko UN saugumo tarybos posėdžiuose, kokią progą Byrnes turi prieš Molotovą, jei bent tik patvirtinti jo iš Maskvos atsivežtas sutartis su tomis valstybėmis kurių taikos klausimu į Paryžių suvažiuoja.

GALETŲ, JEI NORETŲ

Taikai Europoje grąžinti tik reikalinga Amerikai pastatyti savo nugarauklį prieš bolševikus ir atkirsti kiekvieną jų blofą. Reikia ir žinoti ką turi daryti.

Byrnes išvykdamas į Paryžiaus konferenciją paskelbė jog vienas jo kelionės tikslas bus padaryti sutartį su Austrija ir ją pasirašyti, nežinint ar tas Maskvai patiks ar ne. Pažiūrėsim kaip Byrnes jausis tame savo pasiryžime kai susidurs akis į akį su Molotovu.

Maskvos plane yra nustatyta kad sutartis su Austrija, ar Bulgarija, ar Suomija, ar Italija kitos valstybės gali pasirašyti tik su Molotovu.

MOLOTOVAS sabotavo ir tramdė San Francisco konferencijos eigą kai buvo nepriimama Maskvos reikalavimai; del jo užsispyrimų buvo suardyta pirmoji Londono konferencija; sovietų planu trukdoma ir boikotuojama UN konferencija New Yorke dar ir šiandien.

Kai Molotovas pagrasins išėjimu iš Paryžiaus keturių didžiųjų tarybų ir nedaleis susausti taikos konferenciją nustatytą pradėti Gegužės 1, ar Byrnes pasakys "mes nuo dabar apsisėime be jusų, mes vykdysim taikos sutartis su numatytomis valstybėmis ir reikalausim kad sovietai ištrauktų savo armijas iš tų šalių, nes karas jau senai pasibaigęs ir laikas pradėti pastatyti Europą ant savų kojų"?

Kuo Byrnes tą parems? Iš Europos baigiama ištraukti visos Amerikos kariuomenės galybė. Maskva gi raudonasias armijas laiko paruoštas.

KADA JIE SUPROTĖS?

BYRNES išvažiuojant į tarybas, Amerikos spauda rašo tokius dalykus, "Laikas jau kad Molotovas duotų ką nors ir ne tiek daug imty..." Ar matėt kad banditas su kuo ką dalintųsi, arba sutiktų atiduoti? Jeigu Byrnes nemokės praveisti manevrų su Molotovu, jis vėl sugrįš kaip mušė kandęs, nežinint savo didelių užsimojimų.

Jis Netiki Taikai

Gen. Eisenhower irodinėjo Senato militarių reikalų komisiškai kad Amerika rizikuoja taikos praradimą ir pasaulio saugumą jeigu neprates draufotistatymo. Jis skelbia už na laikyma stiprios pastovios kariuomenės.

RUSAI ŠOKDINA UN ATSTOVUS

Gromyko Nedalyvaus UN Posėdžiuose iki nebus Išmesta Irano Byla

New York. — Bal. 23 d., UN Saugumo Tarybos posėdyje buvo vėl atmesta sovietų reikalavimas išmesti Irano klausimą iš konferencijos dienotvarkės. Už išmetimą balsavo Sovietų, Lenkų ir Prancūzų delegatai. Kiti 8 delegatai balsavo už tęsimą Irano bylos iki nebus įrodyta kad Rusijos kariuomenės ištrauktos iš Irano, ką bolševikai pažadėjo atlikti iki Gegužės 6.

Lenkų delegatui išskėlus Ispanijos klausimą, kurį remia Rusai, Prancūzai ir Meksikiečiai, įnešė naują suirutę. UN taryba gal pasiųsi delegaciją į Ispaniją ištyrimui Lenkų padarytų Ispanijai apkaltinimų.

Sovietai, su savo pasekėjais, nori sukelti Ispanijoje revoliuciją ir įvesti komunistizmą.

MIRĖ STONE. Balandžio 22, Washington mirė Vyriausias U. S. Teismo Teisėjas Harlan F. Stone, 73 metų amžiaus. Jis buvo staiga suimtas atako teismo rumuose, ir nuvežtas į ligoninę mirė.

GRETA Irano ir Mandžurijos, išskyla ir Rumanijos klausimas: pradeda aiškėti kad Amerikiečių ir Britų interesai Rumanijoje tiesiog susiduria su Rusijos interesais.

Ar pajiegs tos dvi valstybės perlausti vienos Maskvos uždegtas žabangas Rumanijoje? Sovietai turi pasirašę sau naudingas sutartis su Rumanijos komunistų vyriausybe, tai kokią progą ten įsisprauti turi Anglija ir Amerika jeigu nepavartos jėgos prieš bolševikus?

Kada Amerika ir Anglija pavers savo žodžius ir gerus norus veiksmu tada tik gali tikėtis atsiekti taip įieškomos taikos.

PREZ. TRUMAN IR HOOVER ŠAUKIASI Į AMERIKIEČIUS TAUPYTI MAISTĄ

Iš Kairo, Egipto, Maurice Pate, Herberto Hoover padėjėjas karo nukentėjusių vaikų maitinimo klausimais, praneša kad šiandien Europoje susiduria su badavimu tarp 20 ir 30 milijonų vaikų, kuriems būtina reikalingas maistas.

Jis apskaičiuoja kad reikalinga tarp dviejų ir trijų šimtų milijonų dolerių aprūpinimui priediniu maistu Europos karo nukentėjusių vaikų, kad jų nors vienas dienos valgis susidėtų iš 600 kalorijų.

Pate yra New Yorko bankierius, kuris vadovavo Lenkijos vaikų maitinimui po pirmo Pasaulinio Karo. Dabar veikia kaip vienas iš Amerikos atstovų maisto klausimo ištyrimui. Jisai jau aptyrinėjo vaikų sveikatos ir maitinimo sąlygas Suomijoje, Švedijoje, Lenkijoje, Anglijoje, Norvegijoje, Belgijoje, Holandijoje, Danijoje, Vokietijoje, Austrijoje, Graikijoje ir Jugoslavijoje.

Savo pranešime pateiktame Herbertui Hoover, jis pareiškia kad aršiausią padėtį užtiklo Lenkijoje.

Bendrai Europoje, praneša Pate, yra apie 40 milijonų jaunamiečių, nuo kurių iki 18 metų amžiaus,

gyvenančių miestų ribose, kur maisto klausimas yra apverktinas. Iš to jaunamiečių skaičiaus virš 20 milijonų vaikų yra visiškai nedamaitinti, gyvena pusbadžiai ir reikalauja daugiau maisto.

Prezidento Trumano ir Hoover'o Atsišaukimai

Prez. Truman išleido atsišaukimą į visą šalį ragindamas aprūpinti Europos badaujančius maistu. Nuo Balandžio 19 prezidentas sumažino miltų teikimą 25 nuos. šalies gyventojams, kad būtų galima nors dalinai gelbėti Europai.

Kartu su Trumanu, per radio kalbėjo į Amerikos gyventojus buvęs prezidentas Hoover. iš Kairo, kuris tvirtinėja Europos maisto klausimą.

Etiopijos vyriausybė pareiškė kad ji gali teikti karo nukentėjusių maitinimui 100,000 tonų kviečių ir kitų maisto reikmenų per sekančius 18 mėnesių.

Amerika trečias mėnuo paeiliui neįspildė savo pažado pristatyti numatytą kiekį grūdų. Iki šiol trukumas yra jau virš 400,000 tonų. Tas vėl apspunkina alkanų žmonių padėtį.

BYRNES JAU PARYŽIUJE

Sekr. Byrnes su savo palydovais jau atvyko į Paryžių ir Bal. 25 ten pradėta keturių didžiųjų užsienių reikalų ministrų pasitarimai.

Sovietai atsiuntė stiprią savo delegaciją vadovaujamą suktu bolševiko Molotovo. Su juo atvyko Dekanozovas, Višinsky ir kiti.

Tai pirmas sąjungininkų diplomatų susirinkimas į kurį Maskva atsiuntė pačius žymiausius savo gubikus. Prie to dar atsiųsta apie 200 kitų visokių bolševikų atstovų, specialiais tikslais. Ta Rusų delegacija tris kartus didesnė negu Amerikiečių.

Lauksime tos konferencijos pasekmių.

PREZ. TRUMAN dalyvaavo ant karo laivo tęmtyti laivyno daromus manevrus Atlantiko vandenuose. Šie manevrai tęsis iki Gegužės 27 d. Dalyvauja 29 karo laivai ir daug lėktuvų.

SUOMIJA gavus paskolą iš Amerikos gali mokėti savo karo atlyginimus Rusijai, kuriuos Maskva tai šaliai uždėjo. Maskva visai apsirupina kitas šalis apvogti.

•VIDUTINIS svoris vienos mylios telefono vielos yra 208 svarai.

LENKIJA GAUNA IŠ U. S. PASKOLĄ

U. S. vyriausybė praneša kad Amerika sutiko padaryti Lenkijai 90 milijonų dolerių paskolą, tos šalies sustiprinimui.

Viena paskolos davimo sąlyga yra tai kad Lenkija, kuri yra sovietų įtakojė, pravestų "laisvus ir neklasotuus rinkimus", kaip buvo Jaltoje ir Potsdame sutarta.

Kadangi Stalinas apgavo Jaltoje Rooseveltą, o Potsdame Trumaną, pažadėdamas nesikišti į Lenkijos reikalus, o iki San Francisco konferencijos Lenkiją pasiglemžė, tai jis ir toliau nesiskaitys su Amerika ir jos pageidavimu Lenkijos valdyme. Lenkų ambasadorius Lange Washington, kuris tą paskolą išgavo, yra Stalino agentas kalbant Lenkų vardu.

VIENNOS aerodrome sovietai apsaudo arčiau Amerikos transporto lėktuvų kelių dienų tarpe. Amerikos Generalas Clark prieš tai sovietams įteikė protesto notas.

Apie 2,500,000 Japoniečių jau tapo grąžinta į Japoniją nuo pereitą Rugsėjo mėnesį pradėto Japoniečių iškelimo iš ne jiems priklausomų žemių, kur jie buvo apsigyvenę. Dar apie 4 milijonai bus grąžinta.

Moterų Veteranų Organizacijos Vadas

LEGION OF WOMEN VETERANS

Kadangi šiame kare tarnavo moterų atstovaudamos save tai jos įsteigė ir savo organizaciją — Moterų Veteranų Lygą. Mrs. Patricia M. Deuse, Fostoria, N. Y., yra nacionalis komandierius to Legiono, Brooklyno ofise. Ši organizacija yra pirmutinė tos rūšies Amerikoje. Mrs. Deuse pati tarnavo U. S. Marinių korpuse 19 mėnesių.

IŠVOGTAS MUSSO-LINIO KUNAS

Milane, Italijoje, prasidėjo keisti apsirėiskimai: iš biednųjų kapinyno nakties laiku tapo išvogtas Mussolino lavonas. Jis buvo įtužusios minios nužudytas metas laiko atgal ir palaidotas kapinių dalyje skirtoje Vokiečiams.

Kapinių prižiūrėtojai rado grabą iškastą, atluptą ir kuną išimtą. Bet grabas rasta dar dalis kojos, puvantis batas ir suplėšyti apatiniai baltiniai.

Ant kapo rastas raštelis rodo lyg jo lavoną būtų išvogę jo buvę šalininkai.

Milano kalėjime, kur laikomi politiškai kaliniai, suminti po to kai Italija pralaimėjo karą, šiomis dienomis buvo kilusios didelės kalinių riaušės. Jie išsiol laikomi kalėjime, be jokio žinomo jų likimo.

IŠ ROMOS praneša kad Vatikano turimomis žiniomis, Dachau stovykloje Vokietijoje buvo nužudyta ir 2000 kunų, prie tukstantų kitų ten nukankintų žmonių. Ten sako buvo suvežta Lenkai ir Vokiečiai kunigai, kurie mirė nepernešdami kankynių.

KINIJOS komunistai užėmė Mandžurijos sostinę iš valdžios kontrolės. Bolševikai buvo žadę nekariuoti kai ten pereitą žiemą buvo Amerikos atstovas Gen. G. C. Marshall, bet jie tuoj sau prižadą sulaužė. Pasilsėję dabar vėl pradės naujus puolimus.

JAPONIJOJE vyriausybės sudarymas eina sunkiai. Po rinkimų, politiškos grupės tautos. Rezignavo premjeras Šidehara su visu savo kabinetu.

RUSIJA, kaip narys Japonijos kontrolės komisijos, pradėjo knisti Gen. MacArthur pagrindus. Toje komisijoje Maskvos atstovas Gen. Derevianko elgiasi taip kaip Gromyko elgiausi su UN.

Reikia tikėti kad Maskvai su laiku pavyks ten sugriauti Amerikos vadovybę kuri randasi Gen. MacArthur asmenyje.

RUSAI APIPLĖŠIA IR SUOMIJĄ

Iš Helsinkijų paskelbtas bendras Suomų-Rusų pranešimas apie sovietų išgautą naują sutartį su Suomija. Ta sutartis gal paliuosuos Suomius "nuo tolesnio grąžinimo Rusijai turto užgrobtą nuo Rusų karo metu". Patys Suomiją užpuolę ir apiplėšę, Rusai apkaltino Suomius ir iki šiol iš jų lupę viską ir vežėsi, atlyginimu už "nuostolius".

Dabar Suomija priversta užleisti Rusijai Patsmo niokio kasyklas ir koncesiją elektros stočiai operuoti šiaurėje prie Suomijos-Norvegijos sienos.

RUSAMS tęsiant Korejos ir Mandžurijos dirbtuvių vogimą ir vežimąsi į Rusiją, Prez. Truman pasiuntė į Tolimus Rytus savo specialį įgaliotinį Pauley, kuris turi susekti ką Rusai ten daro.

Kadangi Rusai tą daro visur kur tik jie įsiveržė, ir iki šiol niekas jų nesulaikė, mažai kas jau bus išgelbėta jeigu Amerika ir imsis kokių žygių. Gi pažiūrėti kaip Rusai plėšia nėra jokio reikalo atstovus siųsti.

PARYŽIUJE, komunistų ir socialistų seimo atstovai priėmė 309 balsais prieš 249 naują šalies konstituciją. Tuomi įkuriamą Ketvirtąjį Respubliką.

Prieš tą radikališką konstituciją balsavo tautiniai atstovai.

Gegužės 5 bus leista ta konstitucija užtvirtinti visuotinam balsavimui; tada bus ir pastovaus seimo rinkimai.

Prancūzija gali atitekti komunistų kontrolei greitai laiku, jei žmonės neapsižiūrės.

12 žuvo kasykloje. Radford, Va. — Bal. 18 d. ištikus sprogimui anglies kasykloje, žuvo 12 darbininkų.

Apkaltinta 31. Detroit, Federalis teismas apkaltino 31 asmenį varyme plačios juodos rinkos biznio naudotais automobiliais. Jie atliuko virš trijų milijonų "black market" biznio.

DIRVA (THE FIELD)

LITHUANIAN WEEKLY
Published every Friday in Cleveland by
Ohio Lithuanian Publishing Co.
6820 Superior Ave. Cleveland 3, Ohio

Subscription per Year in Advance
In the United States.....\$2.00
In Canada.....\$3.00

Entered as Second-Class matter December 6th 1915, at the Cleveland Postoffice under the act of March 3, 1879.

Ekonomika

Anglies Streikas gali Sulaikyti Auto Darbus

PLIENO industrijos vedėjai įrodinėja kad užtesimas angliakasių streiko užneš naują industrinį suslugimą. Tik greitas baigimas streiko galės išvengti to pavojaus.

Pastaromis dienomis nutrauktos be pasekmių derybos kasyklų operatorių atstovų su John L. Lewis ir jo padėjėjais yra "pavojaus ženklas visai šaliai", žinovai tikrina.

400,000 minkštos anglies kasejų liovėsi dirbė su Balandžio 1 diena, ir nors tikėta greito streiko užsibaigimo, visi ženklai rodo kad streikas nusitęs į Gegužės mėnesį.

Pieno darbai turės sumažėti, kas jau tulose plieninėse ir atsitiko. Geležies liejimas, kam reikalinga koksai (anglies produktas) sumažinta, visa eilė tarpinamųjų pečių užgesinta.

Del anglies stokos šio streiko bėgim jau liko nepagaminta apie 1,000,000 tonų pieno gabalų, o pieno streiko metu nepagaminta 7,500,000 tonų nepadirbtos pieno, galima matyti kaip toli pieno gamyba pasiliko.

AUTOMOBILIŲ industrijai angliakasių streikas lemia antrą sutrukdyimą. Auto industrijai, per mėnesius stengusi gauti sau reikmenų įsiubavimui gamybos, trukdoma vieno streiko po kito. Jeigu angliakasiai dar ilgiau negrįš dirbti, automobilių industrijai bus priversta visai užsidaryti bėgyje sekančių trijų savaitių.

Šiomis dienomis automobilių industrijai dideliais vargais užbaigus savo streiką, pradėjo gaminti jau po 50,000 pasažierinių automobilių ir trokų savaitėje. Per Balandžio mėnesį tikisi išdirbti viso 250,000 automobilių. Tai yra tik lašas vandenyje, imant pareikalavimų skaičių. Tačiau angliakasių streikas gali sutrukdyti numatytą 400,000 automobilių skaičių padarymui Gegužės mėnesio bėgyje.

PRASO ANGLIES KARO NUKENTĖJUSIEMS

UNRRA kreipėsi į United Mine Workers unijos vadus su prašymu kad angliakasiai savo streiko laikotarpiu pasiųstų iškasimui 500,000 tonų anglies pasiuntimui karo nukentėjusiems užjūryje kurui.

John L. Lewis, angliakasių unijos prezidentas, į tai nieko iki šiol neatsakė. Kasyklų industrijai pareiškė savo sutikimą jeigu Lewis leistų darbininkams iškasti tą anglį labdarybės tikslais.

RAILWAY Express darbininkai, 65,000 skaičiuje, pasiryžę streikuoti. Reikalauja algų pakėlimo po 16c į valandą.

GELŽKELIŲ lokomotyvų inžinieriai ir traukinių tvarkytojai, kurių bendroje unijoje priklauso 293,000 narių, reikalauja algų pakėlimo po 16c valandai, ir tariasi streikuoti jeigu jų reikalavimas nebus patenkintas.

Tegul meilė Lietuvos
Dega mūsų širdyse —

LAISVA LIETUVA

Laisvę pažinus Tauta —
Jungo Nevilks!

Iš Sovietinių Baltijos Respublikų

Zuvo 20,000 Laisvės Kovotojų. Rusai Degina jų Kaimus
Bet Kova Tęsiama

Rašo VYT. DAILIUS.

Nepriklausomas švencarijos
dienraštis Berner Tagblatt
patalpino vedamąjį straipsnį,
vaizduojantį "Sovietinę de-
mokratiją", kurio turinį išti-
sai patiekia.

Siomis dienomis vėl prasmu-
ko pro "geležinę sovietų uždang-
gą", kuri turi saugoti Rytus
nuo Vakarų žingeidumo, užtik-
rintos žinios. Jos vaizduoja
padėtį 16-toje sovietinėje res-
publikoje, kuri dar prieš du
metus vadinosi Lietuva. Kas
iš ten yra pranešama, galioja
taip pat sovietinėms Latvijos
ir Estijos respublikoms.

VAIZDAS IR TIKROVĖ

Sešiolikta sovietinė respubli-
ka del išorinio vaizdo yra val-
doma dešimties narių komisi-
jos. Tikrovėje gi įsakinėja ir
valdo komunistų partija, kuri
savo narių skaičium yra visiškai
maža. Penki komisarai yra
Lietuviai. Kiti penki yra Ru-
sai, prisijusti į kraštą iš Mask-
vos, kurių Rusiškos pavardės
yra pakeistos į Lietuviškas.
Tuomi Kremlius bando apgauti
vietinius gyventojus ir už-
sienį, vaizduodamas "pilną ne-
priklausomybę" "laisvos Lietu-
vos vyriausybės" ir "laisvos
16-tos sovietinės respublikos".

BALTIJOS VALSTYBES YRA GALUTINAI ĮJUNGTO I SOVIETUS

Vienas iš "Lietuvių" komi-
sarių anksčiau vadinosi Lawri-
now, o iš ankstesnio Augusti-
nowskij buvo padarytas Au-
gustinaitis.

Pirmasis Lietuvos komunistų
partijos sekretorius yra Lietu-
vis, bet savo galia turi dalinti
su septyniais pasekretoriais,
kurie visi yra Rusai. 70 naujų,
centrinio komunistų partijos
komiteto sudaro taip pat Ru-
sai. Rusų komisarai, partijos
sektoriai ir kiti partijos vir-
šūnės gyvena Lietuvoje nevissi-
škai svetimos visuomenės tar-
pe. Jie bendradarbiauja ir pa-
laiko ryšius su savo krašto gy-
ventojais Rusais, kurie, praei-
tais mėnesiais, priverstinu bu-
do yra į Lietuvą atgabenti vie-
tojų Sibiran išstentų Lietuvių
arba pabėgusių ar išvežtų Vo-
kiečių ir Lenkų, anksčiau čia
gyvenusių.

Vilniuje iš bendro 150,000
gyventojų skaičiaus 40,000 yra
naujai atsikėlę Rusai. Kaune,
kur šiuo metu skaitoma 130,
000 gyventojų, gyvena 20,000
atkeltų Rusų. Visiškai panaši
lyginamoji padėtis tarp viet-
nių gyventojų ir atvežtųjų Ru-
sų yra ir kitose vietose.

Taigi, Baltijos valstybės yra
įjungiamos į toli į vakarus iš-
siplėtusią Sovietų Sąjungą ne
tik politiškai bet ir "tautiniškai".

VIENTIJIMO PAŽYMIAI

Du metai "sovietinės demo-
kratijos" nepajėgė Baltų nu-
teikti Maskvos valdovų atžvil-
giu. Net ortodoksų bažnyčios
veikla, kuri valdžios ir komu-
nistų yra stipriai remiama —
kas parodo jos visišką priklaus-
omybę komunistams — liko
beveik. Romos-Katalikų baž-
nyčios veikla ir reformatų baž-
nyčia Latvijoje ir Estijoje nėra
uždraustos nei įstatymiškai,
nei šiaip kokių nors potvarkiui.
Bet yra naudojamos kitokios
priemonės kurios tų bažnyčių
veiklą slopina.

1945 metų vasarą Lietuvoje
buvo renkami parašai padėkos
adresui, kuris turėjo būti pa-
siųstas Stalinui už krašto iš-
laisvinimą iš Vokiečių okupa-
cijos. Oficialiomis žiniomis,
buvo surinkta 600,000 parašų;

neoficialiais duomenimis 300-
000 parašų, iš kurių 80 nuoš.
buvo surinkta prievartos būdu.
Darbininkai ir pramonės val-
dininkai Rusų komisarių būda-
vo sušaukiami į atitinkamas
patalpas. Durs po to būda-
vo uždaromos. Vienas iš ko-
misarių pasakysdavo kalbą, po
kurios buvo kiekvienas dalyvis
iššaukiamas pagal pavardę ir
turėjo pasirašyti po paruoštu
padėkos adresu. Reikėjo turėti
daug drąsos atsakyti pasira-
šymo ir laukti to atsisakymo
pasekmių.

Daug darbininkų vis delto
išdrysio pasipriešinti. Įvairiuose
fabrikuose, kai darbininkams
budavo paskelbiamas susirinki-
mo tikslas, jie sudažydavo sta-
lus, sunaikindavo ant jų gulin-
čius pavardžių sąrašus ir išlau-
žė užrakintas duris, išsiveržda-
vo iš "laisvų padėkos parašų
atidavimo" susirinkimo.

Bet tie įvykiai dar nepasako
kai Baltai vėl įlįs Vokiečių
valdymo. Jo jiems ganėtinai
užteko. Baltai nenori nei Vo-
kiečių, nei Rusų. Jie nori bu-
ti laisvi ir savo likimą paimti
į savo pačių rankas, kaip tai
buvo tarpkariniame (1918 —
1939) laikotarpyje, kada visos
trys Baltijos respublikos buvo
laisvos.

PASIPRIEŠINIMO JUDEJIMAS

Laikina ir beviltiška išsilais-
vinimo kovą veda Baltai parti-
zanų judėjime, kuris prasidėjo
1939 metais, kai Rusai pirmą
kartą okupavo kraštą. Vokie-
čių okupacijos metu tas sąju-
dis buvo tęsiamas toliau. Tri-
mis metais vėliau, kai Rusai
vėl užėmė Baltijos kraštus,
partizanų veikimas nenutrūko.

Daug Baltų, kurie po Vokie-
čių pasitraukimo tuoju buvo
Rusų pašaukti į kariuomenę ir
priverčiamuosius darbus, pa-
bėgo į miškus, susijungdami
ten su gerai apmokytomis ir
apginkluotomis laisvės kovoto-
jų grupėmis.

Rusų mobilizacijos skelbi-
muose buvo šaukiami vyrai gimę
1905-1927 metais. Tačiau
tikrumoje buvo gaudomi nuo
16—50 metų amžiaus. Jų dau-
guma, nežinint jų fizinio tin-
tumo ir pilnai kariškai jų
neapmokinant, buvo pasiųsta į
frontą. Išlikusieji gyvi po ka-
karo paliaubų pabėgo iš savo
dalinių ir taip pat įsijungė į
partizanų judėjimą.

Rusai panaudojo virš 50,000
kariuomenės prieš 30,000 šia-
dien vis dar tebekovojančių
partizanų ir taip pat įsteigė
nuo 80 iki 300 vyrų stiprias
naikinimo stovyklas krašto ir
tautos terorizavimui, kad at-

Moaceris Kapelionas

Anglijos karo lakunų kapeli-
jonu paskirta moteris, Kun. El-
sie Chamberlain. Tai yra pir-
mutinė moteris tokiose parei-
gose, Ji yra 35 metų amžiaus.

grąsintų gyventojus nuo slap-
to laisvės judėjimo. Jei tokia
naikinimo grupė gauna žinią
kad iš kurios nors ukinko so-
dybos sunus, arba iš kokio kai-
mo jaunuolis kovoja partizanų
daliniuose, tuoju tą sodybą
ar kaimą sudegina, gyventojus
palikdami jų likimui, arba, kaip
dažniausia buna, juos išstremia.

ISTREMTIEJI I SIBIRĄ

Pirmais antrosios sovietų
okupacijos mėnesiais buvo ma-
siniai suimėjami intelektualai,
ukinkai ir darbininkai,
kurie per tris Vokiečių okupa-
cijos metus Vokiečiams buvo
nepalankūs ir dryso slapta
prieš juos veikti. Suimtieji
buvo išlaikomi pirmiau keletą
mėnesių labai primityviuose
Kauno ir Vilniaus kalėjimuose,
o paskiau grupėmis po 800 iki
1000 vyrų buvo vežami į Ry-
tus. Dar ir šiandien yra išstre-
miama kas mėnesį po 2000 iki
3000 Lietuvių.

Išstentųjų gyvenimo, maiti-
nimo ir darbo sąlygos yra ne-
įsivaizduojamai žiaurios. Jiems
yra pavykę pasiųsti savo tau-
tiečiams į USA laisvą, kuriame
jie verkdami maldauja USA
vyriausybės nusiųsti atominę
bombą ant Baltijos darbo ver-
gų stovyklų Januskajai srityje,
kad tuo būdu jie būtų iš-
vaduoti iš nežmoniškų kančių.

Dalis civilizuoto pasaulio yra
pasipiktinus tik buvusiais na-
zių koncentracijos lageriais —
baigia laikraštis, duodamas su-
prasti kokie neįsivaizduojamai
žiaurys lageriai, koks baisus
žmogaus išniekinimas vyksta
po "sovietinės demokratijos"
uždanga.

Koks baidus nusivylimas tu-
ri apimti nors trupčiuką są-
žinės dar turintį žmogų pagal-
vojus apie tą milžinišką žmo-
gaus pavergimo tragediją, ku-
ri vyksta neužmatomose Rusi-
jos stepėse ir taigose, po sau-
gia priedanga demokratijos,
kurios išlaikymui ir sustiprin-
imui buvo paskelbtas ir vestas
šis karas (ką taip dažnai tvir-
tino Vakarų demokratijų va-
dovaujanti vyrai), kuris parei-
kalavo dešimčių milijonų gy-
vybių ir kurio pasekmėje šim-
tai milijonų žmonių šiandien
stovi prieš baisią bado mirties
smėklą.

Kokia žiauri ironija iškyla
kada keliosdešimties valstybių
atstovai susirinkę į U. N. po-
sėdį sprendžia pasaulio tautų
likimą, džiaugdamiesi demo-
kratijos laimėjimu, kai tuo
tarpu ištisos žmonių masės,
klaikiamos Sibire kankinamos,
mato savo išsigelbėjimą tikrai
mirtyje.

Anglijos Sosto Įpėdinė

Anglijos karaliaus vyriausia-
duktė Princesa Elzbieta, jau
suaugus į paneles. Ji neturi
brolių, taigi jai gali tekti An-
glijos sostas atsitikime tėvo
mirties.

NUŠVIEČIA BOLŠE- VIKŲ TERORĄ LIETUVOJE

(Tremtinio Laiškas)

Clevelandiečiai NN gavo lai-
šką nuo savo brolio Britų zo-
noje, Vokietijoje, sekančio tu-
rinio:

"Ačiu už jūsų laišką, kurio
laukiau kaip kažin ko. Juk aš
čia Vokietijoje esu taip vienas
kad net neturiu artimesnio pa-
žystamo iš Lietuvos, o apie na-
miškius tai visai nieko nežinau.
Mane į Vokietiją atvežė areš-
tuota, tai taip veik metus lai-
ko teko perkelti visus nazių sun-
kumus. Čia aš daugiau nieko
nemačiau tik sunkų darbą, ba-
dą ir kitokias negeroves. Tik
užėjus Anglų ir Amerikiečių
kariuomenėms mus išgelbėjo
iš šio skurdo.

"Dabar mus visus aprupina
Amerikos UNRRA maistu ir
visu kuo. Gyvenu lageryje, aš
dirbu lagerio siuvykloje, esu
siuvyklos vedėjas, tai kai tu-
riu darbą rankose tai ir laikas
greičiau bėga. Jau taip pasiil-
gęs pastovinio gyvenimo, o i-
tėvynę grįžti negaliu, nes man
ten reikėtų mirtį arba Sibiro
taigų vergiją.

"Aš manau kad jūs žinot vi-
sus bolševikų darbus Lietuvo-
je. Tiesa, jeigu gavai iš Lietu-
vos laišką tai parašyk man ar
jie visi sveiki ir kaip jie gyve-
na, o apie mane jiems nieko
daugiau nerašyk, nei kur aš
nei kaip gyvenu, tik kad svei-
kas ir gyvas, daugiau nieko,
nes tas jiems pakenks.

"Jūs išties nežinot koks
yra Rusiškas komunizmas ir
kaip jis vertina žmogų. Ten
pas juos daugiau nieko nėra
kaip vargas, šaudymas, kanki-
nimas ir motinų ir vaikų vai-
tojimai. Aš tą visą pergyve-
nu per pirmą bolševikų okupa-
ciją Lietuvoje. Jie niekuo ne-
siskiria nuo Vokiškų nazių, tik
vienas rudas, kitas raudonas.

"Rašot gal ko man trūksta.
Didžiausias trūkumas tai kad
neturiu tėvynės, o šiaip mus
aprupina Amerikonišku maistu
ir visu kuo. Žinoma, nieko nėra
perdaug. Didelis rupestis
yra su rubais, aš jų jaučiu di-
desnį trūkumą; ir su rukymu.
Aš per šį žiaurų karą labai į-
pratau rukyti tai man kiek
sunkiau. Maisto irgi nėra per-
daug, nors su juo dar galima
išsiversti; bet aš bijau kad aš
jums padarysiu perdaug sun-
kumų, nes dėl šitokių trukumų
aš galiu apsieiti."

Siuntimas Senų Rubų Sovietus bus su Muitu ir Fumigacija

Amerikos pašto pranešimu,
jau galima siųsti ir dėvėtus
rubus į Lietuvą, kurią priskir-
tie prie "USSR." Primena kad
siuntėjas turi pristatyti mies-
to Sveikatos Tarybos certifi-
katą patikrinantį kad tie rubai
buvo tinkamai išfumiguoti.

Siuntėjas turi apmokėti siun-
timo kaštus (tas suprantama)
ir maitą kurį Sovietai ima už
siuntinius. Bet sovietai numa-
žina nuo maito 20% už siun-
čiamus dėvėtus rubus.

Kadangi maitas ant naujų
rubų į Rusiją, kurių niekas ne-
siuntė, nežinomas, tai Maskva
už senų rubų įleidimą, "numa-
žintu" maito bandys prisigrabi-
tyti Amerikoniškų dolarių.

Juozas V. Valickas
Dirvos Atstovas Rytuose
Prenumeratams, Skelbimams
86 Jackson Street
NEWARK 5, N. J.

J. A. Urbonas
Dirvos Agentas Daytone
ir aplinkinėje.
1302 Lamar St. Dayton, O.

Amsterdam, N. Y., Naujas LVS Sky- rius rengia Prakalbas Geg. 5, Klube

Isteigęs LVS skyrius kviečia kalbėti LVS Cen-
tro Pirmininką Inž. P. J. Žiurį ir Sekretorių
K. S. Karpių. Bus parodyta San Francisco
Konferencijos ir kitos Filmos

AMSTERDAM, N. Y.—Am-
sterdamo Lietuviai vienokiu
ar kitokiu būdu, vis darbuoja-
si del Lietuvos išlaisvinimo.

Šiuo tikslu, vienas kitą pa-
ragindami, ir sumanę sutver-
ti Amsterdame Lietuvai Va-
duoti Sąjungos skyrių, kuriam
visi draugiškai galės dar-
buotis kiek kas galėdamas.

Adv. Vincas Kristinaitis, ne-
senai grįžęs veteranas, mielų
noru užleido savo ofisą First
National Bank Buildinge, pir-
mam susirinkimui ir plates-
niam pasikalbėjimui apie tai.

Tas įvyko Balandžio 17-tą,
vakare. Po trumpų pasikalbė-
jimų, p. Petras Lalas, kuris
jau daug yra pasidarbavęs Lie-
tuvos vadavimo reikaluose, da-
vė įnešimą kad būtų išrinkta
vietinio LVS skyriaus valdyba
ir perstatė Adv. Kristinaitį į
skyriaus pirmininkus. Tą įne-
šimą visi parėmė ir Adv. Kris-
tinaitis tapo išrinktas pirmi-
ninku, nežiurint jo prieštaravi-
mų. Po to išrinkta sekantieji
valdybos nariai:

Vice pirmininku — Antanas
Radzevičius, elektros inžinie-
rius, neseniai vedęs Lietuvaitę,
Oną Togailutę. Abu jaunuoi-
liai darbuojasi tarpe vietinių
Lietuvių.

2-ras vice pirmininkas —
Petras Lalas, darbštus ir uo-
lus mūsų kolonijos kultūros
veikėjas, kuris daug truso pa-
dėjo sutvėrimui Amsterdame
Lietuvių LVS skyriaus.

Užrašų sekretorė — Ona Bi-
liutė (tik aš... neperdaug čia
pasidarbavęs, neturiu šiuo
kiu kuo pasigirti. "But while

there's life—there's hope", tai
gal kada ir man teks!)

Korespondencijų sekretorė—
Ona Kadžiutė, mokytoja. La-
bai prielanki... suprasdama
Lietuvos laisvės kovos svarbą
jau daug yra pasidarbavęs
šiam tikslui. Kadangi jos dar-
bas duoda jais progos sueiti su
vietiniais mokytais Amerikie-
čiais, ji tankiai pasinaudoja šia
proga supažindinti Amerikie-
čius su Lietuvos istorija ir da-
bartine Lietuvos sunkia padė-
timi.

Finansų sekretorė — Adelė
Kadžiutė. Kaip jos sesutė, Ona,
ji taipgi yra prielanki. Užim-
dama žymią vietą savo darbe,
ji pasidarbavo gavimui įžymių
Amerikiečių parašų ant laiškų
į Kongresmanus ir Senatorius
prašant remti H. R. No. 390
ir S. Con. Res. 40.

Išdinkinė — Juzefa Nikšte-
nienė... pavyzdinga moteris.
Suprasdama vertę Lietuviškų
susirinkimų, ji visada lanko ir
kiek galima prisideda. Išlei-
dus į karą du savo jaunos su-
nus, vos tik 18 metų baigusius,
ji uoliai ėmė darbuotis su vie-
tinėmis Lietuvėmis motinomis
rėmimo karo pastangų ir pa-
ramai mūsų kareivių. (Apie
Lietuvių Motinų Klubą darba
neseniai buvo aprašyta Dirvo-
je). Taipgi darbavosi prie Rau-
donojo Kryžiaus Lietuvių Siu-
vimo grupės. Siuvėjų darbas
buvo labai įvertintas ir daug
pagyrimų gavo nuo vietinio
Raudonojo Kryžiaus skyriaus.

Išdo globėjas — Benis Kriaup-
as, City Engineer. Neseniai
grįžęs iš McGregor, Texas, kur

buvo Civil Engineer for the
National Gypsum Co., Blue
Bonnet Ordinance Plant. Prieš
tai kaip Field Superintendent
and Engineer for the Bechtol,
Price and Callahan, construc-
tors of the Canol Project,
Northwestern Territory of Ca-
nada, praleido 10 mėnesių. Jis
taipgi buvęs Superintendent
and Field Engineer of the
Southwestern Construction
Proving Grounds at Hope, Ark.
Jis yra vedęs Lietuvaitę, Ste-
fanią Plančiunaite, ir augina
sūnų, kuris jau baigia penktus
metus.

Išdo globėjas—Povilas Plan-
kis, I Pasaulinio Karo vetera-
nas. Kaip vienas iš žymiausių
Lietuvių biznierių Amsterda-
me, jis visada gausiai remia vi-
sus Lietuviškus susirinkimus ir
taip sau prielankiai patarnauja
reikalui pasitaikius, yra visų
pagerbtas.

Naujai įsikūręs LVS skyrius
tuoj susitarė su LVS Centru
ir rengia čia prakalbas ir Lie-
tuviškų filmų rodymą: bus pa-
rodyta Amerikos Lietuvių Mi-
sijos delegacija San Francisco
ir kitos. Kalbėti atvažiuos iš
Clevelando LVS centro pirmi-
ninkas P. J. Žiuris ir centro
sektoriaus K. S. Karpis, Dir-
vos redaktorius.

Prakalbos rengiamos A. L.
Klube, Gegužės-May 5, nuo 3
val. po pietų.

"Vienas žodis — ne kalba,
Vienas vyras — ne talka,
Kai du stos — visados
Daugiau padarys!"

Ona Biliutė.

•NORVEGIJOJE, šiaurės
Rage, dabar prasideda diena be
paliovos. Ji tęsiasi 40 dienų
prieš Birželio 21 ir 40 dienų
po to. Per tą laikotarpį ten
saulė niekad nenusileidžia.

Kvietimas i LVS Seimą Detroit

SEIMAS BUS DVI DIENAS — BIRŽELIO 1 ir 2, 1946

Lietuvai Vaduoti Sąjungos Šeštas Metinis Seimas įvyks Detroit, Mich., dvi di-
nas: šeštadienį ir sekmadienį, Birželio-June 1 ir 2, 1946.

Šie metai — su taikos konferencijomis ir kitais tokiais įvykiais — yra lemiama
metu, ir mums suinteresuotiems Lietuvos likimu šiais metais reikia dirbti daugiau
negu kada iki šiolei dirbome. Kadangi iki šiolei Lietuvai Vaduoti Sąjunga, kartu
su kitomis tautinėmis organizacijomis ir patriotinėmis visuomenės parama yra nudir-
bus daug, tai šymet akcija turi būti dar padidinta, kad neliktų nei vienas akmenėlis
nepajudintas Lietuvos vadavimo pastangose.

Lietuvai Vaduoti Sąjungos vadovybė pasiryžus varyti darbą pirmyn be atsi-
kvėpimo, o jai reikalinga Jūsų visų — skyrių, pavienių narių ir visuomenės — ak-
tinga parama, kad del finansų stokos kartais LVS valdyba neturėtų nutraukti sa-
vo įsiubuto darbo, — dabar kada tas darbas privalo būti visu įtempimu vedamas.

LVS skyriai prašomi siųsti į LVS Seimą savo delegatus ir sulyg galimybių at-
vežti arba atsiųsti aukų.

Pavieniai LVS nariai, rėmėjai, prašomi atvažiuoti į seimą, kuriems laikas lei-
džia, dalyvauti su patariamumu balsu ir kaip svečiai.

Visa patriotingoji visuomenė, organizacijos, draugijos, kuopos ir klubai pra-
šomi prisijusti Seimui savo aukas ir patarimus bei padėsinimus kovoti iki laimė-
jimas bus pasiektas.

Savo sveikinimus, patarimus ir aukas siųskite LVS Seimo Rengimo Komisijos
Pirmininko antrašu, paskubinant išsiųsti prieš Birželio 1 dieną.

Aukos reikalingos Lietuvos Vadavimo Akcijai, išleidimui knygos "LIETUVA
TIRONŲ PANCIUOSE", ir tt.

Iš savo Tautos praeities semkime sau stiprybę kovoje už Lietuvos Nepriklausomy-
bės atstatymą!

LIETUVAI VADUOTI SĄJUNGA.

P. J. Žiuris, Pirmininkas
K. S. Karpis, Sekretorius.

Aukus siųskite šiuo adresu:
LVS. Seimas, Dr. J. J. Sims, Pirm.
2207 Oakman Blvd. Detroit 6, Mich.

BELGIJOS LIETUVIAI DĖKOJA UŽ DIRVĄ

Louvain, Belgijoje, gyvenančių Lietuvių vardu Dirvos redakcija gavo sekantį laišką, rašytą Balandžio 4 d. š. m.:

"Mes dabar Belgijoje gyvenantieji Lietuviai kreipiamės į Dirvos redakciją ir dėkojame už gaunamą laikraštį, kurį mes skaitome didžiausiu uolumu. Tai yra mums lyg šviesos spindulėlis, nušviečiantis kitų Lietuvių tremtinių, gyvenančių kitose valstybėse, gyvenimą ir jų padėtį. Pavyzdžiui, mes iš Vokietijoje gyvenančių Lietuvių tiesioginiu keli negauname jokios žinutės — viską sužinojome iš Amerikoje leidžiamos Lietuvos spaudos.

"Taip pat mes randame nemažai žinių apie dabartinį gyvenimą Lietuvoje, apie ką nei Belgų radio, nei jų laikraščiai nei žodžio neprataria.

"Be to, mes susidarome bendrą vaizdą apie Amerikos Lietuvių gyvenimą, jų kultūrinį darbą ir apie jų kilniausią ir garbingiausią veikimą Lietuvos laisvei ir nepriklausomybei atgauti.

"Tai mūsų smagiausios valandos skaitant tokias žinias kurios mus kartais sujudina iki sielos gelmių, o kartu ir džiugina. Todel mes ir toliau pageidaujame gauti Dirvos ir kitų laikraščių numerius, už kuriuos nuosirdžiai dėkojame."

NUO REDAKCIJOS: Dirva mes stengiamės siuntinėti į kiekvieną šalį ir kiekvieną vietą iš kur tik Lietuviai pabėgėliai atsiliepią ir kur tik galima nusiųsti. Suprantama, tas mums daug kaštuoja, o kadangi Dirvos prenumerata nepabranginta, laikraščio leidimo kaštai apskunkina mums ir labiausia norint tieps nelaimingiems mūsų broliams Dirvą siuntinėti.

Yra tokių Amerikečių kurie gali aukoti dolarių-kitą ar penkį pabėgėliams Dirvos siuntinėjimui. Tai gi prašome, atsiųskit savo dovana tuojau, ir Dirva bus siunčiama didesniau pabėgėlių skaičiumi.

Giminės galit išrašyti Dirvą saviškiams gyvenantiems tose šalyse iš kur gaunat laiškus ir kur jusi laisvė eina.

Palengva susitvarkys paštas ir bus galima išrašyti Dirvą ir Amerikos zonoje Vokietijoje esantiems mūsų pabėgėliams.

Lietuvių patarlė sako: "Sotus alkano nenumano". Tai gi, gana buti tais bukais, nenumančiais kito žmogaus, savo artimo alkio, kuniško ir dvasiško.

Temykit: nei vienas gavęs kuniško maisto nerado tokių gražių dėkojančių laišku kaip tie kurie gauna dvasinio maisto. Tai gi skubiai išrašykite pabėgėliams Dirvą!

Dirvos prenumerata užsienin yra \$3.00. Bet kurie prisijusit \$5.00 mes siuntinėsimė net tris Dirvas už tai į paskiras pabėgėlių vietas.

Dirva pasiukuoja — pasiukokit ir jūs!

Prenumeratas siųskit:

DIRVA
6820 Superior Ave.
Cleveland 3, Ohio.

•PIETŲ Afrika visu karo metu turėjo laisvą sviestą, be racionavimo, ir ten gyventojai valgė sviesto dusek daugiau per karą negu taikos laikais.

MARGUTIS
Skaitykit "Margutį", komp. A. Vanagačio leidžiamą muzikos ir juokų žurnalą. Eina du kartų į mėnesį. Kaina metams \$2. Prisiųskit 10c pašto ženklais, gausit vieną numerį pamatymui.
MARGUTIS
6755 So. Western Ave.
Chicago, Ill.

DIRVA

Lietuva Tironų Pančiuose

LIETUVOS
PAVERGIMAS

(Tęsinsys iš pereinio nr.)

Urbšys, lyg nenorėdamas tikėti kad jo pasirašyta savitarpinės pagalbos sutartis po devynių mėnesių atnešė tokių baisių vaisių Lietuvai, perskaitė pats dar kartą sovietų reikalavimus, nežinodamas kaip ant greitųjų be-reaguoti į tai. Beliko tik dešimtis valandų iki reikalaujamo atsakymo. Urbšys mėgino prašyti prailginti terminą atsakymui, bet Molotovas pareiškė kad jo nuomone užteks laiko perduoti Kaunui pareikštus reikalavimus.

"Iki dešimtos valandos gali Lietuvos vyriausybė nespėti apsvarstyti šios notos..." bandė Urbšys prakalbėti, nes ultimatumo turinys jį buvo taip giliai paveikęs kad jis sunkiai surado žodį nustebimui išreikšti. "Šis ultimatumas kelia manys baimės del Lietuvos likimo..." pagaliau atsikvėpęs pastebėjo Urbšys.

"Tamsta gali bijotis ne del Lietuvos likimo, o del provokatorių likimo", pataisė jį Molotovas.

"Bet sunku bus vyriausybei patenkinti visus reikalavimus: bus neįveikiamų juridinių sunkumų atiduoti teisumui vidaus reikalų ministrą Gen. Skučą", vėl bandė Urbšys įsišnekėti. Bet jį tai Molotovas atsakė bolševiko dvasiai būdingu cinizmu:

"Jei Lietuvos vyriausybė bus sunku tai mūsų juristai suras straipsnį ir jus įstatymuose".

"Gal būtų galima vis del to laiką atsakymui prašyti..." nepaliovė Urbšys kalbines, bet gavo iš Molotovo tokią galutiną atsakymą:

"Ultimatumo motyvų perduoti Kaunui nebutų reikalo, o tuos tris punktus galėtute lengvai telegrama perduoti ir galėtute gauti atsakymą iki dešimtos valandos. Bet koks atsakymas nebutų duotas, vistiek sovietų kariuomenė įžengs Lietuvon."

"Ar nebutų galima sužinoti kokį skaičių kariuomenės norėtų Sovietų Sąjungai Lietuvon įvesti?"

"Tris-keturis korpusus..."

Ir čia Molotovas davė suprasti kad neverta tokiomis klausimais laiko gaišinti. Šis paskutinis Lietuvos užsienio reikalų ministro pasikalbėjimas truko tik 20 minučių.

Ar bereikia čia aiškinti tas priežastis kurios buvo Molotovo surinktos ultimatumo, kaip pagrindas Lietuvai okupuoti? Juk čia nieko kito negalima rasti kaip Sovietų Sąjungos šlykščiausių imperialistinių geidulių, nieko daugiau kaip melą, žulikyست, klastą ir smurtą.

6. Birželio 15-tos naktis Prezidentūroje

Birželio 15, apie 2 val. ryto, užsienio reikalų ministerija gavo trumpą telegramą iš Urbšo, kad Molotovas įteikęs ultimatumą ir reikalaujantis trijų dalykų: nubausti Gen. Skučą ir Povilaitį, pakeisti vyriausybę ir įleisti Lietuvon sovietų kariuomenės apie du-tris korpusus. Tuoj pat buvo sukviešti Prezidenturon ministrai nepaprastam posėdžiui. Posėdyje dalyvavo ir kariuomenės vadovybė su kariuomenės vadu Gen. Vitkausko. Nebuvo tik finansų ministro Inž. E. Galvanausko, kurs buvo išvykęs į laisvąją Klaipėdos uosto zoną tarnybiniais reikalais. Apie 3 valandą buvo gautas ultimatumas pilno teksto.

Posėdžiui pirmininkavo pats Respublikos Prezidentas. Perskačius ultimatumo turinį, visų veidai paskeno del giliame susirupinime. Klauki tylą užgulė visus ir galėjai matyti kaip visų galvos bejėgiškai nusviro ir kaip visus vienu laiku apėmė sielvartas ir baimė del Lietuvos ateities. Kas daryti? Kaip sumažinti mirtingą pavojų Lietuvai? Kaip išsaugoti laisvą gyvenusios tautos garbę? Kur ir kokios pagalbos įieškoti prieš sovietų smurtą?

Niekas neturėjo drąsos prabilti pirmuoju, bijodamas pasakyti žodį kurs galėtų paremti neteisiningą sprendimą. Respublikos Prezidentui reikėjo prakalbėti pirmam. Respublikos Prezidento nuomonė buvo tokia: Sovietų Sąjungai klasingai paruošė Lietuvos užpuolimą. Sovietai siekia panaikinti Lietuvos nepriklausomybę. Ultimatumo išdėstyti kaltinimai Lietuvos vyriausybei yra iš pirmo išlaužti prasimanymai. Maskvos reikalavimai yra savitarpinės pagalbos sutarties sulaužymas. Jų patenkinimas reikštų pripažinimą su sutinkame su Sovietų Sąjungos įsiikišimu į Lietuvos vidaus reikalus. Reikalavimas atiduoti vidaus reikalų ministrą teismui yra joku būdu nesuderinamas su garbe. Prezidentas negali atiduoti teismui ministro kurs visą laiką veikė jo nurodymais ir kurs niekuo nėra prasižengęs. Keisti vyriausybę yra prezidento teisė. Ir tai jis galėtų padaryti, bet su sąlyga kad jis, o ne Maskva parinks naują ministrą pirmininką. Dvieju-trijų korpusų sovietų kariuomenės įvedimas į Lietuvą reiškia Lietuvos karinę okupaciją. Išvada: Ultimatumo priimti negalima, reikia priešintis kad ir simboliškai; iš to kraštas turės aukų, bet Lietuvos atečiai bus geriau; vyriausybė turi pasitraukti užsienin.

Tokią nuomonę pareiškus ir tokias išvadas padarius Respublikos Prezidentui, prakalbėjo ir kiti ministrai. Dešiniųjų ir kairiųjų ministrai nerėmė Prezidento nuomonės ir nesutiko su jo padarytomis išvadomis. Jų samprotavimas buvo toks: Negalima dar pasakyti kad šiuo ultimatumu Maskva jau vykdo Lietuvos užpuolimą. Yra teisinga kad Sovietų Sąjunga siekia susiaurinti Lietuvos savarankiško gyvenimo teises ir kad ji nori kištis į mūsų vidaus reikalus. Bet kišimasis daugiau liečia režimo pakeitimą, o ne Lietuvos nepriklausomybę. I Gen. Skučo ir Povilaicio atidavimą teismui nereikia žiūrėti taip formaliai: juos teis Lietuvos teismai ir pagal Lietuvos įstatymus, taigi bus galima turėti sprendimą tokį kokį norėsime. Įvedimas papildomai sovietų kariuomenės Lietuvon nėra geras daiktas, bet jos jau ir dabar yra. Tai gi, papildymas ikišiolinės padėties daug ko nepakeičia. Ultimatumo nepriėmus ir pasipriešinus, kraštas bus žiauriai nuteriotas ir politinė nepriklausomybė visiškai panaikinta. Išvada: ultimatumą priimti.

Kariuomenės vadas pareiškė kad joks rimtesnis Lietuvos pasipriešinimas ginklu prieš sovietus nėra gali-

mas: ultimatumas esąs per daug netikėtas, ir karinės jėgos nėra paruoštos. Ministras pirmininkas irgi buvo tos nuomonės kad Maskvos ultimatumas dar nereiskia Lietuvos galutiną okupaciją.

Po ilgesnių diskusijų Ministrų Taryboje Respublikos Prezidento nuomonę parėmė tik krašto apsaugos ministras Gen. Musteikis ir švietimo ministras Dr. Jokantas. Teisiškai Respublikos Prezidentas turėjo pilną galią daryti sprendimą pats vienas, nežiurėdamas kitų ministrų nuomonės. Bet praktiškai jo galia buvo anose aplinkybėse labai apribota: ministras pirmininkas su ministrų dauguma atsisako ginti ir atstovauti Prezidento nuomonei, kariuomenės vadas irgi nepritaria. Norint kad Prezidento atskiras sprendimas būtų įvykdytas, skubiai reikia sudaryti naują vyriausybę ir paskirti naują kariuomenės vadą. Kariuomenės vadą gal rasi greitai, bet kaip su vyriausybės sudarymu? Senoji vyriausybė yra koalicinė: dabar dviejų srovių ministrai nepritaria Prezidentui. Vadinasi, reikės be tų srovių pritarimo vesti kraštą tokin baigian likiman. Krašto nevieningumas tokiu metu gali visą reikalą paversti niekais.

Tokioje padėtyje Respublikos Prezidentui atsidurus, atrodė jam nebusi tikslinga nei politiškai, nei strategiškai laikytis iki galo savo išvadų. Todel butenybės spiriamas, Respublikos Prezidentas sutiko su Ministrų Tarybos daugumos nuomone kad Maskvos reikalavimus reikia patenkinti; bet sutiko su sąlyga kad jis sudarys vyriausybę tokią kuri bus priimtina ne tik Maskvai, o svarbiausia Lietuvai. Jei tatau del kurių nors priežasčių nebus galima sudaryti tai Prezidentas iš Lietuvos pasitrauksias.

Ministrų Taryba su tokia Prezidento nuomone pilnai sutiko ir nutarė duoti Prezidento dispozicijai atitinkamą sumą pinigų.

I klausimą ar Lietuvos vyriausybė priėmė, Maskvos ultimatumą reikia atsakyti: priėmė ji su sąlygomis kad naujoji vyriausybė patenkintų ne tik Maskvą, bet ir Lietuvą, ir su prielaida kad Gen. Skučas ir Povilaitis bus teisiamai Lietuvos nepriklausomo teismo ir nubausti jei teismas ras juos kaltus. Tai buvo sąlygos neviešos, bet be tų sąlygų Lietuvos vyriausybė ultimatumo klausimą būtų išsprendus neigiamai.

Šiandien, vertinant aną padėtį dabarties akimis, reikia pripažinti kad motyvai už ultimatumo priėmimą nepasiteisino. Sovietai vistiek panaikino Lietuvos nepriklausomybę, vistiek kraštą nuterėjo ir geriausius Lietuvos sunus pasiuntė mirčiai. Lietuvių Tautos istorijai būtų buvę daug geriau jei krašto laisvė būtų buvus gimama, nors ir be vilties ją apginti.

7. Respublikos Prezidento sprendimas

Ministrų Tarybai nutarus sąlyginai Maskvos ultimatumą priimti, Birželio 15, apie 5 v. rytą buvo pakviestas pas Respublikos Prezidentą buvęs kariuomenės vadas Gen. Raštikis, kuriam Prezidentas pavedė sudaryti naują ministrų tarybą. Merkio vyriausybė pasiliko pareigose tol kol bus sudaryta naujoji.

Naujasis ministras pirmininkas Gen. Raštikis tuoj pat pradėjo pasitarimus su politinių srovių žmonėmis. Bet apie 10 valandą gauta iš Maskvos žinia kad Gen. Raštikis kaip ministras pirmininkas yra Kremlui nepriimtinas ir kad del naujo ministro pirmininko reikėsia Prezidentui susitarti su jau Kaunan išskridusiu Molotovo pavaduotoju Dekanozovu (vėliau buvusiu sovietų ambasadorium Berlyne). Ši aplinkybė galutinai išryškino Kremliaus ultimatumo tikslą, nepalikdama net ir pas didžiausias optimistas jokių abejonių del Lietuvos ateities.

Respublikos Prezidentas, sutikęs paskirti naują vyriausybę tik pasiremdamas Ministrų Tarybos nuomone kad ultimatumo priėmimas dar nenaikina galutinai Lietuvos politinio suverenumo, dabar sužinojęs kad naują vyriausybę nori faktiškai skirti Dekanozovas, nusprendė sovietiskam smurtui bent pasyviai pasipriešinti. Su-

Retenybė Ožkų Pasulyje

Čia parodoma ukininko Foltz, netoli Ludlow, Kentucky, vaikai su jų ožka, kuri atvedė vienu kartu net penkis ožiukus, kas yra didelė retenybė ožkų veislėje.

LIETUVOS PADANGĖ

Niekur neišeisi, niekur iš tų laukų,
Kur dangus toks melsvas, kaip gelsvi linai;
Nors svetur ir auksu grysti miestai būtų,
Be Tėvynės dumų trokši tu tenai.

Iš nakties bažnyčion moterys buriais eis,
Prie miestelio kojų apsiulti susės,
Pasigersi žodžiais, sąmojaus lengvaisiais,
Nes gimtoji žemė lupom jų šnekės.

Kai mergaitė leisis ežeran su nėščiais,
Kai ji juoksis, saulei dainą kai niuniuos,
Tavo širdį meilė ims dalintis, plėšys,
Tartum balti paukščiai mėlynuos kalnuos.

Vakarui atėjus brolis eis pro varčią,
Armonikos aidas skris laukais lygiais.
Žengs nuo kryžiaus Kristus, žengs medinis Dievas,
Aplankys sodybas, laimins mūsų laukus.

Kerpėjęs nuo liučių, skeldėjęs nuo vėjų,
Ant pečių neš kryžių, po našta linguos;
Tais pačiais keliais eis knygnešiai kur ejo,
Ir paguldė kaulus Sibiro snieguos.

Aplankys ant kalno kartuvių kalnelį,
Kur mėnulis supa debesų laive.
Guli jie sukilę prieš valdovų valią —
Jų veiduos žemėtuos žydi Lietuva.

Eis dar į sodybą motina prie lingės,
Vienaturį rėksnį lopšinę linguos:
"Lylia, varguolėli, augk, buk petingas,
Josi ir atneši saulę mūsų namuos."

Rūkas slinks papieviu, mėnuo kris už girių,
Kaime tretį kartą sugiedos gaidys,
Gryš klajunės vėlės, gryš karstan numirę,
Vėl Rupintojėlis savo kryžium gryš....

Veltui tavo mintys į svetur keliauja,
Saulė, nors šviesiausia bus svetur tamsi.
Čia brangiau už auksą juodos žemės saują,
Nes kiekvienoj dulkėj čia tu pats esi.

Kazys Inčiūra.

Svetur, 1946.3.22.

prasdamas jog Sovietų Sąjunga siekia sudaryti įspudį kad Lietuviai patys užsmaugė savo tautos politinę laisvę ir vengdamas tapti Maskvos grobuoniškų planų įrankiu, nutarė pasitraukti užsienin.

Birželio 15 d., apie 17 valandą, nusileido Lietuvos vėliava nuo Prezidentūros rumų. Tą valandą Respublikos Prezidentas, pasitraukęs iš Kauno, vyko per Marijampolę į Kybartus, kad iš ten vėliau pasitrauktų Vokietijon. Tą pačią dieną apie 23 val. Respublikos Prezidentas buvo vieno nepažystamo pasienio policininko perves-tas "per žalią sieną" Vokietijon.

KAS SEKA TOLIAU

Skaitytojų dėmesiui pareiškiamo kas toliau seka siame veikale, "LIETUVA TIRONŲ PANČIUOSE".

Po to kas iki šiol dėjosį Maskvoje, rušiant Lietuvos pavergimą, dabar vėl pereisime į pačią Lietuvą, ir toliau skaitysite sekančius aprašymus:

V. KLASTOS IR SMURTO UZMASKAVIMAS

1. Lietuva įvykių srovėje
2. Dekanozovo vyriausybės vaidmuo
3. Neįprastas Molotovo atvirumas
4. Lietuvos prijungimas prie Sovietų Sąjungos
5. Nenugalima viltis.

Vėliau bus pranešta tolesnis turinys šio veikalo.

Siųskit Savo Prenumeratą DABAR knygai

LIETUVA TIRONŲ PANČIUOSE

"LIETUVA TIRONŲ PANČIUOSE" leidžiama knygoje, bus apie 350 pusl. didumo. Kurie užsisakys šią knygą išanksto, tų vardai tilps knygoje. Skubėkit! Knygos kaina \$3, dvi už \$5. Pageidaujama stambesnių aukų knygai paremti—tai bus prisidėjimas prie Lietuvos vadavimo pastangų rėmimo.

Išrašykite čia telpantį kuponą užsisakant knygą.

SI KUPONĄ SU SAVO AUKA PASIŪSKIT LVS. CENTRUI

LIETUVAI VADUOTI SĄJUNGA
6820 Superior Ave. Cleveland 3, Ohio

Siunčiu savo prenumeratą šiai naujai leidžiamai knygai:

\$..... Knygai "LIETUVA TIRONŲ PANČIUOSE"

Vardas

Adresas

Miestas..... Valstija.....

Dienos Klausimais

Redaktorius—K. S. KARPIUS—Editor

6820 Superior Ave., Cleveland, Ohio

TAIKOS KONFERENCIJA IR LIETUVA

ARTEJANT Gegužės 1-mai — nustatytai diena pradžiai pirmutinės iš daugelio taikos konferencijų. Amerikos Lietuvių tarpe eina bruzdėjimas kad Lietuvos vadavimu besirūpinančios mūsų organizacijos siųstų savo delegaciją į Paryžių, ir tam panašiai.

Pirm negu tas Lietuvių samprotavimas įsisiubus plačiau reikia pastebėti kad ši taikos konferencija taikoma išspresiti padėti tų Europos šalių kurios skaitėsi Vokietijos satelitėmis, kurios kariavo, ar tai savu noru, kaip Italija, arba kurios buvo priverstos ir įpintos į karą Vokietijos pusėje.

Lietuva ir tulos kitos valstybės, kurios skaitėsi neutralėmis šio karo metu, nebus šioje pirmoje taikos konferencijoje palistos, nes Lietuvos klausimas visai nėra šios taikos konferencijos agendeje.

Bloga kad nėra, ir prasta kad tik taip taikos konferencijos eina: paskiromis grupėmis. Dar blogiau kad, Amerikai ir Anglijai užsileidus Maskvai visais klausimais karo metu, dabar tos dvi sąjungininkės taiką priverstos daryti ne su nukariautomis valstybėmis, kaip visais kitais laikais budavo, bet su Sovietų Sąjunga. Gudravimais, apgavystėmis ir prikalbėjimais Stalinas įtikino Rooseveltą ir Churchillą kad reikia tik baigti karą, reikia nugalėti bendrą priešą — Vokietiją-Italiją-Japoniją, — o tada jau taika lengva bus padaryti. Jie patikėjo Stalinui, ir per tą visą laiką bolševikai pasirūpino pasijungti visas šalis į kurias tik jie galėjo įsibrauti, ir dabar už jas visas kalba Maskva, o Amerika ir Anglija tegali taiką daryti tik su bolševikais.

KAD Lietuvos klausimą padėti bent kurios taikos konferencijos dienotvarkėje, yra tik viena galimybė: **turi būti Kongrese pravesta Willis-Kelly rezoliucija**, kuri priverstų State Departmentą kelti Lietuvos klausimą.

Bet tos rezoliucijos reikalą, nežiūrint jos būtinumo ir tik vienatinės priemonės Lietuvos bylai ginti dabartiniu laiku, mūsų visuomenės dalis remia, o kita, sekama politikuojančius savo vadus, atsisako remti.

Nežiūrint visų geriausių norų tą rezoliuciją pravesti, tam tikra grupelė mūsų visuomenės vadų įtikinėja žmonėms tos rezoliucijos net kenksmingumą Lietuvai.

Rezoliucija buvo neigiama ir niekinama jos originale, ir dabar vėl užpuolama ir neigiama kada jau pataisyta. Užpuolami jos sumanytojai ir įnešėjai — ir užpuolami už tą pačią klaidą kuria jie patys buvo padarę kada 1940 metų spalio mėnesį atvežė iš Chicago į Baltąjį Namą savo pareiškimą Prezidentui Rooseveltui: Tada, tame pareiškime, jie patys (ne kas svetimas) įrašė kad "Lietuvos nepriklausomybė žuvus...". Sovietų paglemžta. Tada pats Prezidentas Roosevelt padarė pastabą jų pareiškimui kad Lietuvos nepriklausomybė tikrenybėje nėra "lost" (žuvus), o tik "temporarily set aside" (laikina pastumta į šalį).

Bet Rooseveltas taip kalbėjo kada dar Rusija ir komunistai buvo atakliausi Amerikos priešai, kada dar Baltuosius Namus ir patį Rooseveltą piketavo raudonieji, gindami Hitlerio-Stalino sąjungą.

Dabar gi, kada pats Roosevelt keliais atvejais pažadėjo Stalinui nesikišti į sovietų "vidaus reikalus" ir kada tais pažadais surišo rankas net savo įpėdiniui, ir Lietuvą nors ne viešai pavedė Rusams, Lietuvos byla yra kitas klausimas. Dabar jau Atstovas Kelly ir Senatorius Willis, kaip jie dalykus žino Washington, baiminasi Lietuvos likimu ir reikalaujama Prez. Trumano ir State Departmento atnaujinti Lietuvos bylą, dabartinėse sąlygose pažymėjo kad Lietuva "lost its government and independence", ir nori kad iš Lietuvos būtų ištraukta sovietų armijos, kaip vienatinė priemonė Lietuvos nepriklausomybei išgelbėti (greta kitų pareiškimų toje rezoliucijoje). Tuo atveju mūsų politikieriai emė neigti tą rezoliuciją, prisikabindami neva tai prie "klaidingų" žodžių, bet tikrumoje sumaniai varydami savo kenkimo darbą tolyn, del to vien kad ne jie buvo rezoliucijos sumanytojai.

Viskas kas Kongrese įnešama — įstatymu biliai ir rezoliucijos — laikui atėjus buna taisoma, keičiama, papildoma ir niekas dėl to nieko nekolioja. Tai yra įsėjimas tobulumo, kompromisu ir išiečių. Bet mūsų politikieriams viskas yra keiktina kas nedaro biznio jų partiviškam kromeliui.

Kodel, be kenkimo ir neigimo kitų darbo, jie patys iki šiol nepasirodė su niekuo kas būtų tiesioginiai naudinda Lietuvos nepriklausomybės klausimui iškelti taikos konferencijoje?

BYRNES, Valstybės Sekretorius, išvyko Paryžių daryti taikai, kurią Maskva jau savotiškai pasidarė ir tik pareikalaus kad Amerika ir Anglija užtvirtintų. Sovietai jau įsteigė valdžias visose savo okupuotose ir savo įtakon paimtose šalyse, su jomis daro sutartis, ir Stalinas bei Molotovas nedailės kad Amerika ir Anglija padarytų kokius nors patvarkymus nustatymų tų valstybių sienų ir kitų dalykų kas būtų Maskvai kenksminga.

Žinovų spėjimu, Amerikos ir Britanijos valstybės — vakarų demokratijų vadai — susiduria su dviem pasauliniais kriziais. Joms prieš akis kabo "taikos krizis" ir "karo krizis". Sako kad tas viskas kas nuo dabar bus daroma gali taikos reikalus pastumti į šalį ir užtraukti Trečią Pasaulinį Karą.

Amerikos vyriausybė graužiasi ateities taikos likimu. Pats Prezidentas šaukiasi į šalį ir palaikyti kariuomenės draftavimą, ir tautos vienybės kėlimą, ir kt.

Bet kad jie patys klaidingai elgiasi parodo sekanti apsiereiksimai: tuo tarpu kai Rusų karių operuojami iš Amerikos gauti lend-lease lėktuvai apsaudo Amerikos armijos lėktuvus Viennos aerodrome, Washingtono po-

Dar vienas Žurnalistas Rašo Dirvai

SIE LIETUVIAI GAVO PIRMĄ LAISKĄ IS AMERIKOS NUO DIRVOS

St. Gumbutis, vienas buvusių Kauno-redaktorių, gyvenantis pabėgėlių stovykloje Anglų zofoje, prisiuntė Dirvai straipsnį "PALIEKAME DEGANTI VILNIŲ" (straipsnis tuoj tilps Dirvoje), ir rašo sekantį laiską Dirvos redaktoriui:

"Tamstos laiską, rašytą š. m. Kovo 3 d., gavau Kovo 21. Jis nudžiugino ne tik mane bet ir kitus mūsų stovyklos gyventojus, nes jis suteikė mums įdomių žinių. Daugelis atbėgo pas mane prašydami kad duociau perskaityti. Ką gi, reikėjo duoti, nes iki tol turėjome klaidingų žinių apie Prezidento A. Smetonos mirtį, be to, šiek-tiek sužinojome ką yra užsibrėžus rašyti Dirva.

"Tamstos laiską yra pirmas mūsų stovykloje iš Amerikos, ir jis lyg paliudijo kad mūsų laiskai jau pradeda pasiekti Ameriką. Šis faktas ir nudžiugino mūsų gyventojus, nes daugelis jų turi Amerikoje savo giminių. Kadangi jie neturi jų adresų (bėgant viskas Lietuvoje paliko) tai, manau, nemaža kreipiasi per Jus. Net man pačiam teko daugelį mūsų kvičiai Sovietų atstovus tartis gavimui iš Amerikos bilijono dolerių paskolos. Taip elgdami Amerikiečiai niekada su Sovietų Sąjunga taikos nepasieks ir pasaulis neturės taikos tik dėl to kad Amerika apginklavo, išgelbėjo, maitina ir dar toliau ginkluoja ir siulo maistą ir pinigų bolševikams stiprinti.

Kada Maskva planingai aprupina ginklais ir pinigais ir maistu Prancūzijos komunistus, atplėšimui tos vakarų valstybės nuo vakarų demokratijų ir padarymui Rusijos uodega, Washingtono ponai "biednai" Rusijai prisipyrę siulo priimti paskolą ir daugia ginklų.

Kada atlieka tokius tupčiojimus ir pataikavimus, lai nesitiki iš Rusijos jokių nuolaidų sulaukti ir lai neapsigaudinėja kad pasieks su jais kokią taiką.

TRAKAI
(Maironies)

Pelėsiais ir kerpe apaugus aukštai Trakų štai garbinga pilis! Garsius jos valdonus užmigdė kapi, O ji tebestovi dar vis!

Bet amžiai bėga, ir griuvančios sienos Kasdieną nyksta apleistos ir vienos!

Kad vėjas pakyla ir drumzdžias vanduo, Ir ežeras veržias platyn, — Vilnis gena vilnį, ir muro akmuo Paplautas nuvirsta žemyn! Ir griuva sienos, liudnesnės kasdiena, Ir virkdo jautrų Lietuvį kiekvieną!

Pilis, ką tiek amžių praleidai garsiai! Išauklinau tiek milžinų!

Ką Vytauto didžio galybė matei, Kad klausė Jo žemės Gudu!

Kur tavo galė garsi padavimais? Ir kur senovė, brangi atminimais?

Nutilusios sienos, apleistos visu, Be balso ginklų ir žmogaus! Kiek primenat man jįs brangiųjų laikų Ant vieskelio amžių plataus! Laikai brangiausi! ar mums dar užklystė? Ar gal pradingot kaip mūsų jaunystė?

Kada tik važiuodams regėjau Trakus, Man plyšo iš skausmo širdis:

Skrustus ašarėlė mazgojo gilus, Ir temo diena lyg naktis!

Ir veltuo dvasią pakelti norėjau, Aplink vien naktį juodą regėjau!

sų stovyklos gyventojų laiskų užadresuoti Tamstos adresu, kaip buvo paskelbta spaudoje. "Pažadėtos Dirvos laukiam su nekantrumu. Skaitysime ją visa stovykla. Šiame laiske siunčiu straipsnį apie mūsų pasitraukimą iš Vilniaus. Kitą kartą vėl ką nors, prisilaukiant Tamstos laiske paminėtų pageidavimų. Manau kas tris savaites siųsti po vieną dalykėlį.

"Buves Kario redaktorių kapitonas N dabar gyvena Amerikiečių zonoje ir dirba Tėviskės Garso redakcijoje. Ir daugiau Tamstai buvusių pažįstamų gyvena Amerikiečių zonoje.

"Linkiu Tamstai sekmingo darbo mūsų Tėvynės laisvės atgavimo žygiuose."

Kviečiai Europai Maitinti

Amerika pasiryžus pasiųsti į užsienį kviečių tiek kad užtektų maitinimui apie 100 milijonų karo nukentėjusių šalių žmonių, šiais metais kiekvienam teikiant po 9 uncijas duonos per dieną.

Nustumimui bado ir datės imui iki šieš metų derlius šis šalis mano pasiųsti po apie milijoną tonų kviečių kas mėnesį.

Tas betgi reikiška sumažinti, ma grūdų suvartojimo šioje šalyje iki 40 nuošimčių.

Kitas sumažinimas šioje šalyje taikoma 20 nuošimčių riebalams ir aliejams.

• IS AUSTRALIJOS, tukstantis ukininkų pasisamdė laivą ir važiuos apžiūrėti kitų šalių ukių vedimą.

KADA GI GRYŠIM Į TĖVYNĘ?

Rašo Dr. M. Liepa, mūsų kor. Vokietijoje.

(Tęsinys iš pereinio nr.)

Tie santikiai kuriuos šiuo metu palaiko Sovietų Sąjunga su kapitalistiniais kraštais, sudaro didelę ipoteką komunistų partijai. Ir ji daro viską kad kuogrečiau baigtųsi dabartinė padėtis. Ilgesniam laikui užsitęsęs tokia buklė kokia yra dabar, komunistų partijos vaidmuo Sovietų Sąjungoje galės įgauti kitą kryptį: tautiniai Rusijos interesai galės nustelbti komunistinius siekimus, ir komunistų partija galės prarasti savo poziciją.

Jei tokie apeliuojimai yra tolimes galimybės sritis tai artimiausieji metai vistiek priklausos Sovietų Sąjungoje komunistų partijai ir jos galiai. Butų perdaug pranašinga sakyti kad Sovietų Sąjunga dėl savo vidaus ir užsienio politikos sumetimų suka į demokratijos kelią.

Amerikoje ir Europoje surasite nemažai ir gana įtakingų žmonių, kurie, deja, tiki kad Sovietų Sąjunga sudemokratės, kad joje pagaliau suklistės laisvė ir žmogaus teisių apsauga. Tokios iliuzijos sudaro didelį pavojų: jos užmigo reikalingą budrumą ir sukelia apgaulingą pasitikėjimą. Nereikia pamiršti kad jokia tiranija savo valia neišnyksta kad joks diktatorius geruoju nepasisalina nuo savo "sosto". Butų stebuklas, jei Stalinas sudarytų išimti. Todėl niekam nevalia nei galvoti nei tikėti kad Lietuva pabėgėliai galės grįžti savo tėvynėn, Stalinui geruoju pakeitus režimą... To nebus niekadoms. Nors tokios svajonės ir sudaro kam gražią vynuogių kekę, bet nereikia pamiršti kad ji yra pakabinta mirties spąstuose. Kas išdrįs įsti į juos?

KAUKIŲ BALIUI PASIBAIGUS

Kaž kas yra pasakęs kad visos "Trijų Didžiųjų" konferencijos buvo panašios į kaukių balių, kuriame buvo rupestingai slepiami tikrieji veidai. Karui pasibaigus, kaukės palengva nuplėšiamos, ir iš po jų išlenda veidai su visais bruožais. Ir daug kas turėjo nusivilti, pamatę visai kitokį veidą, negu kad tikėjosi tame "kaukių baliuje". Stalinas buvo vienas iš tų dalyvių kurie mokojo geriausiai užmaskoti savo veidą, kurs mokojo apgauti kitus, mokojo sužavėti ir net pavergti jų širdis.

Karas vyko ir pasibaigė taip kad Stalinui pavyko užimti Europoje reikšmingiausią politinę ir strateginę padėtį. Nuo Suomijos iki Adriatikos Juros, per Europos širdį, tęsiasi šiandien Sovietinė linija, pasistumusi į vakarus daugiau per 2000 kilometrų nuo savo priešakinio sienų. Tas milžiniškas Sovietų įtakos išplėtimas sudaro vieną svarbiausių faktorių naujai bolševikų politikai, naujoms iki šiol negirdėtomis jų pretenzijoms. Sovietų Sąjunga šiandien tariasi galinti atstovauti stipriausia pasaulyje jėga. Jos tikrai didelės kraujo aukos Vokietijai įveikti vėrčia ją jautis turint dabar daugiau teisių Europai ir visam pasauliui tvarkyti, negu kuri kita valstybė.

Į karą su Vokietija žiūrėjo Sovietų Sąjunga ne tik kaip į dvių ideologijų susikirtimą, bet kaip į pirmą bandymą įgyvendinti Europoje bolševizmą, sugriauant joje visus kapitalistinius režimus. Sovietų bendradarbiavimas su Anglija—Amerikiečiais buvo gerai užmaskuotas. Jis niekadoms nebuvo atviras ir nuoširdus nei iš Sovietų pusės nei iš Anglų—Amerikiečių pusės. Ir vieni ir antri gerai žinojo kad, karui pasibaigus, išnyks ir jų draugystė ir kad vėl užviešpataus jų santykius gilus ir jokių būdu nepaslepiamas interesų priešingumas. Nežiūrint keturių metų ginklo brolystės... Sovietų ir Anglų—Amerikiečių koalicijos pagrindas pasiliko labai siauras ir pripuolamas. Visose konferencijose tarp sąjungininkų nieko kito nebuvo galima kalbėti, kaip tik apie priemones Vokietijai sumušti. Jokie platesni tikslai jų nerišo, nes jų pažiūros į taiką ir į pasaulio tvarką buvo ir pasiliko visiškai priešingos. Karui tebevykstant buvo nudėti į šalį visi klausimai, kurie galėjo tik išryškinti sąjungininkų nesutarimus. Bet karui pasibaigus, atsivėrė plačiausias laukas visiems iki šiol dirbtinai slėptiems klausimais.

BOLŠEVIKŲ SĄNTAZAI

Karo eigoje Rooseveltas ir Churchill ilgai stengėsi ištraukti Sovietų Sąjungą į bendrą pripažintą karo tikslų rėmus. Ir kol karo laimė netarnavo bolševikams, tol dar buvo galima bent formaliai ipareigoti Sovietus gražiems pasizadėjimams. Vokiečiams grįžant netoli Kaukazo ir Stalingrado, Rooseveltas ir Churchill išreikalavo kad Stalinas pasirašytų Atlantikos Carteri (1942 m. Sausio 1 d.). Bet vos tik karo laimė pakrypo Sovietų pusėn, tuoj Sovietai prašė nauja kalba. Nuo tada visos konferencijos buvo daromis ne kur kitur, o tik Maskvoje arba Sovietų teritorijoje. Ir nuo tada jau pradėjo Stalinas diktuoti karo tikslus. Jaltos įvyksioje konferencijoje (1945 m. Vasario 11 d.) Anglų—Amerikiečių prestižas gavo labai stiprų smugį, ir jų santykiai su Sovietais perėjo į naują fazę. Nuo tada Sovietai užėmė aiškiai puolanciją poziciją ir išreikalavo iš Anglų—Amerikiečių labai didelį nuolaidų. Tai buvo pirmoji Roosevelto-Churchill'o klaida, kuri atsirado dėl blogos kalkuliacijos strateginiuose klausimuose. Nuo Jaltos konferencijos Sovietai emė vyrtauti visuose Europos reikaluose ir nuo čia prasidėjo

SKAITYMAI

jų šantažinė politika, kuri tebesitęsia vis platesnių mastų.

Iki pat šios dienos Anglai—Amerikiečiai negali pereiti puoliman. Vienoje — kitoje vietoje pamėgina, bet, sutikę atkaklesnį Sovietų pasipriešinimą, vėl greitai atsoka, negalėdami vis dar išaiškinti, ar Sovietai blefuoja ar tikrai jie nori išprovokuoti savo vakarykščius sąjungininkus. Anglų—Amerikiečių diplomatiniai metodai neleidžia "prispausti Sovietų prie sienos" ir tuo būdu tuoj pat išaiškinti jų užkulisinius siekimus. Gi Sovietai, naudodamiesi tuo Anglų—Amerikiečių nepatogumu, darosi vis agresyvesni, vis dažniau pasineša blefan ir šantažan ir vis daugiau įgyja arogancijos ir "neįveikiamumo manijos". Anglų—Amerikiečių nuolaidi diplomatija įkvėpia Sovietams vis naujų pasiryžimų, suteikia jiems daugiau aktyvumo ir padrasina vis naujiems ir naujiems reikalavimams. Tokia savo taktika Anglai usargino didybės maniją Hitlerį, ir visą Vokietiją; panašiu būdu įrankia šiandien Anglai—Amerikiečiai ir Stalina, kurs prieš mirtį nori tikrai tapti viso pasaulio "genijum, tėvu ir mokytoju."

Galima įsivaizduoti kad Sovietų šantažiški reikalavimai pasieks vieną dieną savo aukščiausią ribą. Toji diena tikriausiai turės ateiti, nes bolševikai savo reikalavimus palies gyvybingiausius Anglų ar Amerikiečių interesus. Londono konferencijoje dalis Sovietinių reikalavimų jau paaiškėjo. Su laiku paaiškės dar naujų. Kas tada turės įvykti — lengvai atsakys pats skaitytojas.

STALINAS NORI PERPJAUTI ANGLIJOS LIUTĄ

Anglų—Amerikiečių ir Sovietų diplomatinės ir judriausios kovos arena yra Europa, tiksliau sakant — Balkanai, kur Sovietai stipriai laiko savo koją ir kur Anglai mėgina visais būdais išplėsti iš Sovietinės mėsos nasrų. Mat, Sovietai nori per Balkanus įsitvirtinti Viduržemio Jūros pakrantėse ir tuo būdu iš Rytų apglėbti likusią Europos dalį. Į Balkanus žiuri Sovietai, kaip į labai jiems reikalingą išeities poziciją, ruošiantis puolimui prieš kapitalizmą ir siekiant jį galutinai likviduoti pirmiausia Europoje, o vėliau ir visame pasaulyje. Kadais būvo sakoma kad "kas valdo Balkanus, valdo ir visą Europą". Ir tikrai — Balkanų raktas turi labai didelę reikšmę visokiems žygiams Europoje. Tad yra visai suprantama kad šioje Europos dalyje, nors ir be didelio triukšmo, bet labai atkakliai ir su pažymėtinu ketimtu vyksta diplomatinė kova. Sovietų užimtieji atramos punktai Balkanuose (Jugoslavijoje ir Bulgarijoje) aiškiai rodo kad jiems daugiausia rūpi strateginiai išeities postai Balkanuose. Bolševikų politika Balkanuose yra tampriai susieta su jų siekimais į Dardanėlių sąsiaurį ir į Turkijos teritoriją. Taip, kaip Vokietija, užimdama Graikiją ir Jugoslaviją, turėjo tikslą sukelti gresmę Anglų susisiekimui su Artimaisiais Rytai, blokuojant Suezą Kanala, taip ir Sovietai savo įsitvirtinimais Balkanuose nori pradėti sąchuoti Angliją, ta (kaip jie vadina) "supuvusio kapitalizmo erkę". Sovietai kartu su savo revoliuciniais tikslais siekia Viduržemio Jūroje ir imperialistinį tikslą. Jie pradeda nuo ten, kur sustoję Rusijos Povilas I-sis, kai jis mėgino įsitvirtinti ne tik Konstantinopolyje, bet ir Korsikoje, ir Balearų saluose ir... net Maltoje.

Caras norėjo išiesti Rusijos galybę iki Gibraltarą. Stalinas nori priartėti per Viduržemio Jūrą prie Afrikos ir tuo būdu pažadinti kolonialinių tautų politinį sukilimą. Be to, jis nori perpjauti Angliją į dvi dalis, uždraudamas jai vėliau susisiekti per Suezą su Indija. Tai, Sovietų įsigalėjimas Balkanuose ir per juos Viduržemio Jūroje ypatingai atsiliepia į Anglijos saugumą.

Sovietų pavojus Anglijai yra milžiniškas. In niekadoms Anglijai niekas taip negrasė, kaip šiandien jai kad graso Sovietų Sąjunga, atėjusi iki Elbos, užviešpataus Baltijos jūrą, įsitvirtinusi Balkanuose. Yra rimto pagrindo tikėti, kad pavojus Londone yra gerai suvokiamas ir kad ten budriai seka kiekvieną Sovietų pajudėjimą. Neveltui laiko Anglija Graikiją savo žinioje. Neveltui jie budi ir Italijoje, laikydami ten nemažai kariuomenės. Neveltui jie organizuojasi ir Vokietijoje. Valanda tikrai artėja, kada reikės prabilti naują ginklo kalbą.

MASKVOS SEŠELIS ARTINASI PRIE INDIJOS

Sovietų pirmasis mėginimas pralaužti vartus per Persiją į Indijos vandenį, dar nėra šiuo metu pasibaigęs. Bolševikų siekimas paimti į savo galia Azerbeidžaną, o per jį pirmestį ipoteką ir visai Persijos politikai sudaro labai rimtą Sovietų jėgos bandymą. Įvykiai rodo kad pirmasis Sovietų pasiekimas, suorganizuojant Azerbeidžianą sukilimą, gali pasidaryti skatinančiu veiksmu Sovietams ir toliau žengti dar viena žingsnį ir užimti visą Persiją. Jei Anglija ir Amerika suabėjos Persijos klausimuose, tai tikriausia pati Persija įsieskos bendradarbiavimo būdą su Sovietais. Tai bus aiškus nusigėžimas nuo Anglijos, kuriai dar kiek vėliau tikrai atsiras didelių politinių sunkumų. Stalinas, kaip ir Hitleris, nori pamėginti sujunginti Anglų Indiją, nori sukelti Induose jausmą kad Anglijos luitas nėra jau toks stiprus, kaip kas kad mano. Jis nori tuo jausmu vesti Indus į sukilimus. Rusijos komunistų remiamas, finansuojamas ir visokiais būdais palaikomas. Paskutinięji sukilimai Indijoje nėra be įtakos iš Sovietų pusės.

Išgalėjimu Persijoje—Sovietai nori likviduoti Anglų aliejų bazes Artimuose Rytuose. Be to, Sovietai turi tikslą iš Persijos keldinti musulmonų judėjimus, skatindami juos laisvintis iš

(Pabaiga ant 6-to pusl.)

Pakeliui į Mirtį (Vokiečių kalėjimuose)

Rašo
Balys Gaidžiūnas

(Tęsinys iš pereinamojo nr.)

3. Pakeliui į Gestapą

Atvažiuojant į Kauną sužinojau kad vėl paimta viena nelegali spaustuvi ir radijo siųstuvai. Gegužės 13 dieną pranešė apie suėmimą prok. K. Man jau nebekėlė jokių abejojimų kad reikia skubiai tvarkyti nebaigtus tvarkyti reikalus ir išvykti į saugią vietą. Bet nesinorėjo ir reikalų pamesti, kad nuo to nenukentėtų tolimesnis darbas. Gegužės 14 dieną jau buvau viską baigęs tvarkyti ir rytojaus dienai jau buvau gavęs leidimą geležinkelio keliauti iki Šiaulių. Buvau nutaręs kurį laiką pabuti Ž. U. Akademijoje, vėliau važiuoti pas seserį į ukį ir iš ten stebėti visus įvykius.

Išvykimo išvakarėse aplankiau prietelius ir aptarėm visus su manim susijusius galimus. Aptarėm ir naujai į darbą pakviestų žmonių artimiausius darbus.

Gegužės mėnesio 15 dieną, kada mane traukinyje turėjo iš Kauno išvesti, iš ryto dar užėjau į Vietinės Rinktinės štabą. Ten taip pat virė nerimas. Vietinės Rinktinės daliniai, matant kad nebus galima išlaikyti grynai tautinį charakterį, paslapčiomis buvo išformuojami. Visi laukė paskutinio žodžio, bet visi juto kad jis gali būti ir didelių aukų reikalaujantis.

Atlikęs reikalus užėjau į savo darbo kambarį. Ten buvo paliktas vaikų žaislų siuntinėlis ir važiuojant į noreją pasiimti. Tik inėjus į kambarį, suskambėjo telefonas. Kalbėjo uošvio brolis eiliniams šeimos reikalais. Besikalbant į kambarį inėjo mat. M. su nauju Eltos biuleteniu.

Tik spėjom pasikeisti keliais žodžiais apie vykdymus suiminėjimus, į kambarį inėjo man nepažįstamas, vidutinio ūgio, stipraus sudėjimo vyras. Eidamas į mane paklausė:

— Tamsta esi agronomas Gaidžiūnas? — Taip, — atsakiau.

Tuo metu mat. M. iš kambario nepasitobimas pasišalinio, o nepažįstamasis man pasakė:

— Tamsta esi areštuotas. Prašau rankų į kišenes nekišti ir nesidairant eiti į saugumą.

— Į kurį saugumą, į Lietuvį ar į Vokiečių?

Man piktai atsakė: — Suprantama kad į Vokiečių.

Paprašiau leisti apie mano areštavimą pranešti įstaigos viršininkui — Žemės ūkio politikos Departamento Direktoriui.

— Kam tas reikalingas? — mano klausimą klausimu atsakė.

— Aš esu tvarkingas tarnautojas ir negaliu be pranešimo prasišalinti, — atsakiau.

— Žinome mes jūsų visų dabartinį tvarkingumą. Tamsta jau dvi savaites kaip nesirodai čia įstaigoje ir tik iš tamstos telefoninio pasikalbėjimo nustatėm jog esi atsiradęs, tad nėra jokio reikalo niekam pranešti. O pranešta tikrai bus, bet tik tada kai saugumui bus reikalinga.

Mintys vėjo mintis. Išėjau iš kabineto į tamsius Vėmės ūkio Ministerijos koridorius, tikėdamas dar mažutėmis viltimis. Galvojau, sutiksiu pirmąjį tarnautoją ir imsiu jam sakyti kad štai esu suimtas ir varomas į Gestapą. Deja, antram Ministerijos aukšte buvo tuščia kaip niekad. Viltis pranešti, o gal prie geresnės progos ir išsprukti, mažėjo. Mane nervino ir tik ką iš vieno karininko gautas ginklas, kurio dar nebuvau nei apžiūrėjęs. Ar tuo ginklu aš galėčiau sau kuo pagelbėti ar tik pakenkti — negalėjau pats sau atsakyti. Jei ginklas būtų užtaisytas tai taip aš galėčiau drąsiai rizikuoti laimės, bet jei ginklas neužtaisytas — tada man nelaimė neišvengiama. Kiek ant greitųjų sumečiau, prisiminiau kad ginklą esu palikęs neužtaisyta. Pats ginklo turėjimas manęs negąsdino, nes turėjau išgavęs ir ginklui laikyti leidimą. Nervino mane tik tas faktas kad antras ginklas yra paliktas ukyje, rašoma-me stalčiuje. Neabejotinai, ten jie padarys kratą ir del antro ginklo tikrai namiskams užtrauksiu nelaimę.

Mane lydėjusio agento budrumas, kada aš jau buvau įvartytas į Gestapo namus, sumažėjo. Prie pat inėjamųjų durų stovėjo aukšta šiuikšli dėžė. Akimirksniu greičiu ištraukiau iš kišenės ginklą ir paleidau į dėžę. Lydėjusis nei nepastebėjo, nes jam aišku buvo šiuose pasibaisėjimą keliančiuose namuose kad iš čia jau nepasprukšiu. Mane slėgiąs vienas rupestis paskendo dėžėje sumestuose popieriuose.

4. Pažintis su Lietuvų kankintoju

Liepė lipti į antrąjį aukštą. Sustojom ties durim, ant kurių spėjau išskaityti Rauck pavardę. Mums inėnant pašoko nuo stalo ten sėdėjus baltaplaukė, išsidažius moteris. Agentas, mane atvedęs pranešė: čia yra įieškomasis agronomas Gaidžiūnas.

Už stalo sėdįs gal kokių 30 metų vyriškas, kaip vėliau paaiškėjo vyriausias tarytojas politinėms byloms, piktai mane peržvelgė ir pasakė:

— Neblogai atrodot. Turbut gerą duoną turėjot ir geras algas už savo niekšiską darbą gaudavot dirbdami Komitete?

— Aš nieko nežinau apie jokias algas ir jokių Komitetus, — atsakiau.

— Ką, dar badysi kitaip aiškintis? Mes turim pakankamai gerų priemonių nuo tokių klaidėjimų išgydyti. Vesk šį prasi-kaltėlį į naujasias celes, — pasakė agentui.

Sis jau norėjo vesti, bet gražino atgal prie stalo ir pradėjo smulkia krata. Išvertė visas kišenes, iščiupinėjo siules ir nuavė batus. Nieko neradę patikrino piniginę. Joje, be kitų dokumentų buvo ir ginklui laikyti leidimas.

— Kur tamstos ginklas? — paklausė.

— Ukyje, — atsakiau.

— Tai kodėl tamsta su savim nesinešioji?

— Nematau reikalo, — atsakiau jam.

— Ukyje, ypač dabar, kada pasitaiko tiek daug plėšimų, daug daugiau reikalingas.

— Pažiūrėsim, ar tik be ginklo ten ukyje tamsta neturi ko nors įdomesnio.

— Jūsų valia, — atsakiau.

Po kratos leidomės į rusį. Visur buvo pilna gestapininkų. Kaž kokia moteriškė stovėjo koridoriuje ir maldaudamai verkė, prašydama jaunuoliškos išvaizdos vyrą leisti pasikalbėti su viršininku del sunaus likimo. Tas stumė stumė seną moterį ir šaukė nešdintis lauk.

Sugingdėjo varstomos durys ir prieš savo pamačiau daug kartų matytą Kauno Vokiečių gimnazijos auklėtinį Heltkę. Tai liguistai nutukęs dabartinis Lietuvų pabaisa. Savo laiku jis šaudydams žydų vaikus juos mesdavo iš sunkvežimio į aukštį ir šaudydavo kaip į skrendančius paukščius. Kaune jau visi Lietuviai žinojo kad šis pilietis, Lietuvos gimes ir Lietuviskia duona užaugęs, atlieka visus sadistiškiausius Gestapo kankinimus. Jam Lietuvų kraujas buvo tarsi kasdieninis valgis, be kurio negalėjo išsiversti. Peržvelgė šį babaia ir mane.

— Kaip jo pavardė? — paklausė agento. Tam tik ištarus mano pavardę, jo veidas nušvito nepaprastai linksma šypsena.

— Šiam musų nepaprastam "svečiui" reikia duoti ir gerą patalpą, — įsakomai pasakė agentui. Bet tuo pačiu metu liepė agentui grįsti atgal, o mane jis pats toliau nusivedė. Rusio koridoriuose mušė į nosį pelėsiais ir kalkėmis atsiduodas oras. Įvedė į mažą kambariuką. Supratau papuolęs į dežuruojančiojo patalpą. Ant nublukusių popierių užtiesto stalo mėtėsi kelios bylos. Viena iš jų buvo praversta. Į ją tuoj pradėjo įrašyti ir visus mano asmens davinis. Tai buvo visų kalėjimų eiliniai formalumai.

Man atsakinėjant į dežuruojančiojo statomus klausimus, Lietuvius pabaisa Heltkė rausėsi po mano kišenes. Buvau tikras, kad nieko neras. Bet mano dideliu nustebimui, iš švarko viršutinės kišenės ištraukė du suglamžytus popieriukus. Išvyniojo ir ilgokai vartęs pasakė:

— Tai piniginių aukų mažutis sąrašelis. Idomu, idomu!

Popieriukus padėjo ant stalo ir vėl išnaujo emė po kišenės raustus. Jam nieko neatsakiau, bet stropiai permečiau rastų popieriukų turinį. Vienas iš popieriukų Gestapui buvo nieko nesakantis. Ten buvo surašyta eilė dekoratyvinių augalų. Antrasis popieriukas mane kiek gąsdino. Ten buvo įrašytos dvi slapvaidės. Ties viena buvo parašyta RM 6000, o ties antra RM 5000. Ties kiekviena eilute buvo juodu rašalu stipriai ir neįskaitomai užtepti žodžiai.

Taip man bežiurint į tuos popieriukus, krata buvo baigta ir liepė eiti į celę. Girdečiau kaip iš celės Nr. 9 liepė skubiai iškraustyti ten buvusį kalinį. Supratau, kad šiame kalėjime visos vietos užimtos ir įvyksta suglaudimas. Tuo pačiu metu pastebėjau koridurium praeinantį Adv. B. Jis jau buvo baltas kaip popieris, apaugęs barzda ir sumenkęs. Tai buvo jau ne tas vyras kurį ankščiau sutikdavau laisvėje. Užraktams žvangant jis dingo celėje Nr. 8, o mane įvedė į celę Nr. 9.

Seka: PIRMIEJI SLAPTI LAIŠKAI SU KITAIS LIETUVIAIS KALINIAIS.

Visi žymiausi raštai

— apie Lietuvos tragediją prasidėjusią Maskvos klastomis 1939 metais — Lietuvos patekimas bolševikams — nazių atėjimas Lietuvoje "amžinai viešpatauti" — raudonojo siaubo sugryžimas —

kaip tai —

"KAIP JIE MUS SUŠAUDĖ"

"LIETUVA TIRONŲ PANČIUOSE",

visa eilė žymių mūsų rašytojų straipsnių ir dabar

"PAKELIUI Į MIRTĮ"

vis tenka DIRVOS SKAITYTOJAMS!

PO PULK. JONO PETRUIČIO aprašymo apie bolševikų žvėriškumus pirmoje Lietuvos okupacijoje, veikale "KAIP JIE MUS SUŠAUDĖ", dabar paskaitykite apie nazius šiame naujam veikale, kurie po metų laiko; bolševikus išvijo iš Lietuvos, patys pradėjo lygiai žiaurius budus vartoti prieš Lietuvius kovojančius už Lietuvos nepriklausomybę.

Bolševikai trėmė Lietuvius į Rusiją, į Sibirą, o naziai — į Vokietiją, ten juos kankinti.

Šį veikalą — "PAKELIUI Į MIRTĮ" — parašė tautininkas veikėjas, Dipl. Agronomas BALYS GAIDŽIUNAS, ir per grynąjį Vokietijos kareivį įdavė parvežti Dirvai išspausdinti.

SKAITYKIT Dirvą nepertraukiamai — atnaujinkit savo prenumeratas tie kurių baigiasi.

(Įdėkit į laišką \$2.00 ir įrašę pilną savo adresą, siųskit)

DIRVA
6820 Superior Ave. Cleveland 3, Ohio

KADA GI GRYŠIM Į TEVYNĘ?

(Pabaiga nuo 5-to pusl.)

Anglų valdžios. Tai yra tolimes politikos tikslai, bet jie yra labai realūs ir jau šiandien gerai juntami pirmiausiai Anglijoje, o paskiau ir visur, kur vienaip ar kitaip turima reikalo su Arabais. Per Persijos kuną sovietai yra pasiryšę apsupti Turkiją ir pastatyti ją prie "stulpo". Gi iš kitos pusės, per tą pačią Persiją Stalinas nori ištiesti didį savo šešėlį ant Azijos vakarinės dalies.

Iš Mažosios Azijos erdvės negalima išskirti Turkijos klausimo. Reikia laikyti tikru dalyku kad sovietai, susitvarkę su Persija, tuoj pat pajudins Turkiją, reikalaujanti iš jos Karsą ir Ardahaną, o taip pat ir Dardanelus. Turkija yra šiandien antra Lenkija: ji yra sovietams "Danzigo koridorius". Ir jei visur kur susiduria sovietų siekimai su Anglų-Amerikiečių interesais, yra parako, tai daugiausia parako yra Turkijoje. Ten gali viena dieną suliepsnoti naujas gaisras, gaisras toks kurs neabejotinai apimty vėl visą pasaulį. Turkija turi stiprų užnugarį Londonui. Ir jei iki šiol sovietai dar nedrįso prakalbėti į Turkus ginklais tai tik dėl to kad dar nėra tikri kaip Turkija bus remiama Anglijos. Pagaliau sovietai mano kad Turkija neišlaikys ilgai ekonominio ir moralinio Sovietų Sąjungos spaudimo. Kaip ten bebūtų, Anglijos imperialiniai interesai yra didžiai sovietų grąsomai, ir grėsmė negali būti kitaip pašalinama kaip tik ginklu.

TAIP KAIP SAULĖ, KAD TEKĖS RYTOJ...

Salia čia paminėtų klausimų ir vietovių, kur sovietų siekimai negali būti jokiomis kitomis priemonėmis sulauktyti kaip tik jėga, kiekvienas šiandien randa dar eilę kitų klausimų Europoje ir Azijoje. Pradedant supjaustytos Vokietijos klausimais, ir einant per Lenkiją, Rumuniją, Bulgariją, Graikiją, Italiją, baigiant Kiniją bei Japoniją — visur eibės sunkiai sprendžiamų problemų. Nežiurint daugelio konferencijų, iki šiol nei vienoje vietoje ir jokių klausimų neprieta prie galutinio ir abi šalis patenkinančio sprendimo. Geros valios ir nuosirdžių santykių tuščius pareiškimus dengia tamsūs užkulisiai. Už visų konferencijų, kaip už kokios storos uždangos, slepiasi tikroji ir kartais labai dramatiška realybė, kurios pagrindą sudaro baimė vienu kitais, viešpataujančių asmenų ambicijos ir imperialistiniai geismai. Karo istorijos rodo kad tie trys dalykai yra visada tarnavę karo dievaiciui.

Išsiūrijus į šiandieninę pasaulio padėtį, įsklausius į vadovaujančių asmenų kalbas, teisingai supratus įvairius siekimus, galima pasakyti kad naujas karas yra neišvengiamas. Kaip mes esame tikri kad saulė tekės rytoj taip galime būti tikri kad artėjama ir nauja kara. Jis turės reikšti bolševikinės tiranijos galą ir sovietų pavergtų tautų išlaisvinimą. Jis reikš ir Lietuvos išlaisvinimą.

Tas klausimas mums labiausia ir rūpi. Tada ir grįšim į Tėvynę!

Štai apysaka kuri jums patiks!

ALPIS

KĖSTUČIO IŠLAISVINTOJAS

\$1.50 Popieros viršais. \$2.00 Tvirtais viršais

Dabar atiduodama už \$1.00

● Didelė, įdomi, lengvai skaitoma K. S. Karpiaus istorinė apysaka iš D. L. Kunigaikščio Kėstučio laikų — apie jaunuolį Alpi, kuris išlaisvino Kėstutį iš Kryžiuočių nelaisvės. Istorija pažymi tik tiek kad Alpis išleido Kėstutį, tačiau tas narsus vaikas ir toliau gyveno — šioje apysakoje rasit to gyvenimo tolimesnius nuotikius Lietuvoje — jo kariavimus, meilę ir atsižymėjimus. Knyga paveiksluota, 288 pusl.

Knyga pasiūnčiama tuojau, iki jų dar turime. Pasiųskit laišką \$2 arba \$1.50 (50c galima siųsti pašto ženklais).

Reikalaukit Dirvoje

6820 Superior Ave. Cleveland 3, Ohio

ŽMONIJOS ISTORIJA

610 pusl. didumo knyga — kaina \$2.00

Štai didžiausia knyga kokią tik galit tikėtis už \$2.00 gauti: paveiksluota, tvirtais audimo viršeliais, populiariška lengva kalba parašyta, stambiomis raidėmis. Apsakoma pasaulio istorijos eiga, didieji karai, kurie tęsėsi po 30 metų, žymieji karžygiai ir jų darbų pėdsakai. Napoleono užpuolimas Rusijos ir tt. Rasit aprašyta joje kaip žmonija gyveno, kariavo nuo pat priešistorinių laikų, per visus amžius iki mūsų dienų, kokios buvo didžios ir galingos tautos ir jų valdovai.

Siųskit laišką \$2.00 su savo adresu ir prašykit prisiųsti jums 610 puslapių didumo Žmonijos Istoriją.

Reikalaukit "Dirvoje"

6820 Superior Ave. Cleveland 3, Ohio

LIETUVIŲ STUDENTŲ VADOVYBĖS ATSIŠAUKIMAS

BROLIAI LIETUVIAI:

Neprisklausomoje Tėvynėje studentai visada budavo sąmoningiausi, gyviausi ir nuosirdžiausi tautos troškimų ir vilčių reišėjai. Tomis tradicijomis mes, tremtiniai Lietuviai studentai, gyvename ir dabar. Mes, Lietuviai studentai, kreipiamės į Jus, Šiaurės ir Pietų Amerikos brolius išieivius, naujo meto angoje, kuris turi atnešti mūsų kraštui ir mums išsivadavimą iš vergijos pančių ir sunkios emigrantų dalios.

Esame įsitikinę jog nereikia jums aiškinti tų priežasčių del kurių mes apleidome savo brangią tėvynę. Musų vien Vokietijoje ir Austrijoje yra apie 2,500, o iš to galite puikiai spręsti jog pabėgusių tarpe yra visų luomų, visų pažiūrų ir visokių įsitikinimų akademinių jaunimo.

Broliai tautiečiai, mes kreipiamės į Jus šią musų istorijoje sunkią valandą, kuomet dešimtys ir šimtai tukstančių musų brolių, seserų ir kolegų miršta palengva ateinančios alki iššauktos giltinės nagoose. Mes prašome jus kad Jus pirmuoju savo tikslu statytumet pavergtų brolių Lietuvius išvadavimą iš kruvinų Rusų imperialistų nagų. Neleiskite kad maskoliškas batas ir toliau tryptų ir niekintų musų šventąją žemę.

Mes dėkojame Jums už materialinę paramą, kurią artimu laiku tikimės gauti per Jūsų fondą. Nors ir sunkiose sąlygose gyvendami užtikriname kad Jūsų nuosirdus dėmesys mus dar tvirtiau jungia į vieną musų tėvynės atstatymo ir kurybos bendruomenę.

Žengdami koją kojon ir dirbdami ranka rankon tikrai sugrįšime į nepriklausomą Lietuvą, kur mūsų laukia išskančiai broliai ir mižiniški darbo dirvonai. Laimingam laisvam gyvenimui sukurti ir busime mes reikalingi, kurie Jūsų padedami viso pasaulio aukštosiame mokyklose semiamės mokslo žinių.

Lietuvių Studentų Atstovybė Vakarų Europoje (Wuerzburg).

AKINIAI

galima gauti pas

D-RĄ MATULAITI (Lait)

7829 Euclid Avenue

BEFORE

YOU BORROW TO BUY A HOME

GET OUR LOW RATES AND HELPFUL TERMS

K. ŠTAUPAS

Namų Dekoratorius

Atlieka gerą darbą kambarių popieravime, namų dekoravime iš vidaus ir iš lauko.

14005 Baldwin Ave. Telef. MULberry 0744

BROTHERS CAFE

LIETUVIŠKA UŽEIGA 1603 E. 79th Street

DEGTINĖ ALUS VYNAS

Užkvičiame savo draugus Lietuvius atsilankyti.

KAZYS LEIMONAS, Sav.

PAJIEŠKOJIMAI

Jieškomieji ar apie juos žinantieji prašomi atsiliesti į:

Consulate General of Lithuania
41 West 82nd Street
New York 24, N. Y.

Consulate of Lithuania
30 N. LaSalle Street
Chicago 2, Ill.

CHICAGOS KONSULATO
PAJIEŠKOJIMAI

Adomaičiai, Jonas, Petras ir Pranas. Jonas ir Petras gimę Kuprių k., Šiaulių val., o Pranas gimęs Amerikoje.

Adutavičiūtė (Adutowicz), Konstancija, vyro pavardė nežinoma.

Ambrozienė-Stonkutė, Barbora, iš Pylpiskų k., Naumiesčio val., Tauragės ap. Gyveno Philadelphia.

Antanavičiai, Karolis ir Leonina, iš Akmenės mst., Mažeikių ap., gyv. Boston.

Antanavičienė - Stasiulevičiūtė, Lilija, duktė Natalijos Stilonienės.

Apulskiai, Kazys ar Raimundas. Gyvena Chicago.

Arnauskas, Juozas, iš Virbalio miesto.

Ašpauškas, Antanas, iš Moskabudžių k., Keturvalakių val.

Balčas, Vladas ir jo šeima, iš Ranendrės k., Panevėžio val., gyveno Boston.

Banaitis, Tadas, gyveno Pittsburghe, arba jo dukterys.

Bartašiai, Baltrus ir Juozas, iš Skacių k., Šiaulių ap.

Bartinkaitis, Petras, iš Gutkaimio k.

Bieliniai, iš Veikščių k., gyvena Chicago.

Birk, Jonas ar Joana, anksčiau gyveno 49th St. ar Court, Cicero, Ill.

Botyrius, Petras, iš Bajorų k., Vilkaviškio val.

Debulevičius, Kazys ir Debulevičiūtė, Magdalena, iš Naujanėš k., Kalvarijos val., Marijampolės ap.

Dorilas, Jurgis, iš Ziurių k., Sakių, gyvena Brooklyn.

Drasutavičiūtė - Stočkienė, Stanislava, iš Telsių, gyv. Chicagoje.

Dudonis, Feliksas, sunus Stasio, gimęs 1891 m., gyvena Boston.

Gaidamavičius, Jurgis, iš Švenčionių ap.

Galvydis, Balys, iš Iličių k., Užpalių val., Utenos ap.

NOTARY PUBLIC

PADAROMI AFFIDAVITAI
REIKALINGI GIMINIŲ
PATRAUKIMUI Į
AMERIKĄ

Suteikiami patarimai
tais reikalais.

Turint reikalą notarizuoti
dokumentus kreipkitės į

K. S. KARPIUS

6820 Superior Ave.

ENDICOTT 4486

Jūsų Virimas
bus daug skanesnis
su BABS!

Kuomet receptai reikalauja pieno, naudok vitamino turtingą, ekstrą švelnų BABS Evaporuotą Pieną. Homogenizuotas ir pasteurizuotas BABS pridūda jūsų vaistui pridurti skonį.

Pirkite BABS iš savo
groserio, šiandien!

Accepted by the Council
on Foods and
Nutrition of the American
Medical Association.

VISOKIA APDRAUDA

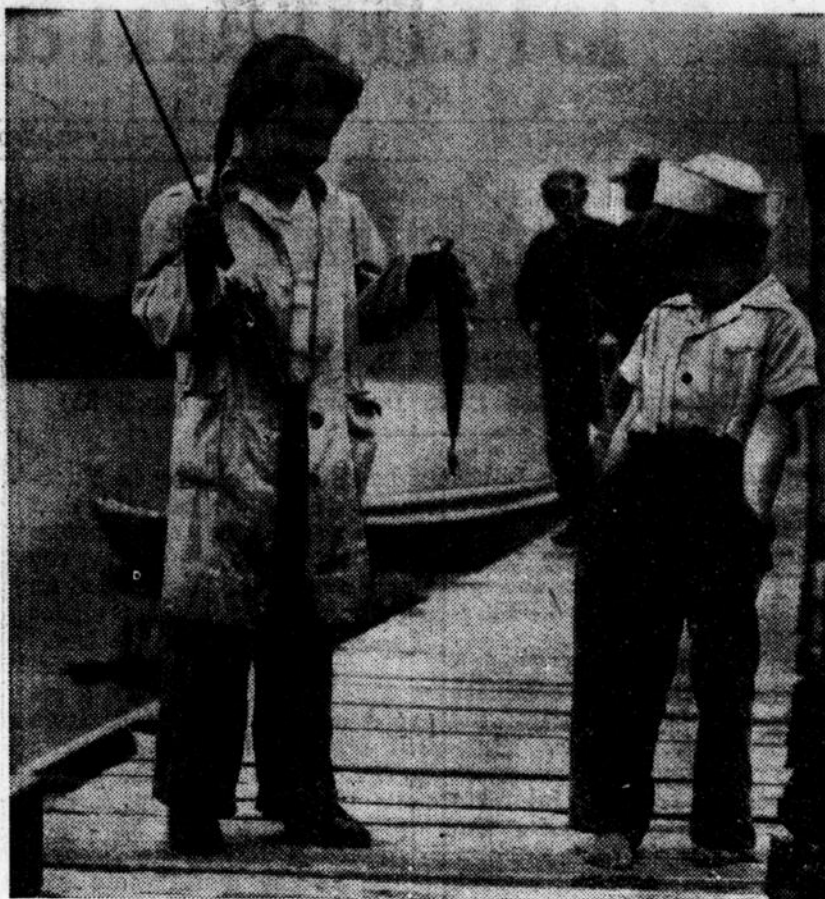
Mes esame pasirengę suteikti visiems pilnas mūsų patirtas informacijas ir praktiškus patarimus reikale visokios Apdraudos (Insurance) visai dykai. Todel pirma šaukite mus negu ugniagesius (firemonius).

P. P. MULIOLIS

Vienatinė Vietinė Pastovi Lietuviška Real Estate
ir Apdraudos Agentūra

6606 Superior Ave. Cleveland Henderson 6729

Mergaitė Gera Meškerioja

Pavasario vaizdas Blunt's Bay, Colington, N. C. Mergaitė, gabi meškerioja, rodo mažesniai už savo berniukui savo laimikį, bet kaip iš jo apsiėjimo matyti jis nelabai įvertina jos pastangas. Tik seni žuvininkai supranta ką reiškia turėti vieną žuvį savo rankose, vietoj milijono žuvų vandeninyje.

Tolvaišienė-Radavičiūtė, Alek. Vilkai, Juozas ir Pranas, iš sandra. Radailių k., Gelvenų val., gyv. Chicago. Urbonas, Aleksandras, sunus Baltramiejaus, iš Diržionių Zableckas, Kostantas, iš Mosk. Raseinių aps. kabudžių k., Keturvalakių v. Vilutis, Petras, sunus Petro, iš Ziogas, Vincentas, Lietuvoje Užpalių mstl., Utenos aps. gyv. Kulšienių k., Sėdos val.

PERMANENT WAVE SPECIALS TIK
SU ŠIUO SKELBIMU

Tukstančiai Klansinėjai kada įvyks šis Didelis Metinis Iykyis Specializuojam Plaukų Dažyme ir

Marlene Oil Waves \$3.95
Revitalizing Oil Waves \$4.95
Duart Oil Waves \$5.95
Creme Oil Waves \$7.50
Permanents for grey hair \$8.95
Machineless Waves \$5.95
Cold Permanents \$10.00
Pin-Curl Permanents \$12.00
Creme De Lite Waves \$14.00
Permanents for Fine-Hard to curl hair \$15.00

IDEAL PERMANENT WAVE SHOP
1634 EUCLID AVENUE Phone Main 4580

Just around the corner...

TA SVAJOTA VIRTUVĖ kurios jūs laukėt... ta moderninė, laiką taupanti, darą taupanti Visa-Elektrinė Virtuvė kurios taip ilgai norėjot... jau jums yra tikrai už kampo.

Tikrėnybėje, jau galite pradėti įsitaistyti savo svajotą gražią su MAŽAI darbo Visa-Elektriską Virtuvę dabar. Nes vienas puikus dalykas apie Visa-Elektriską Virtuvę yra tai kad ji galima įsitaistyti dalimis... vienas darbą taupantis padargas po kito įsigyjant.

Elektra yra pigi dabar, ir pasidarys dar pigesnė kai ji užims daugiau darbų jūsų namuose - nes juo daugiau elektros suvartoji, tuo pigiau ji atsieina už vieną. Atminkit, elektra yra jūsų geriausias ir pigiausias tarnas.

The Illuminating Company
ALWAYS AT YOUR SERVICE

Edward J. Kovacic
Kandidatas į
County Commissioner

Edward J. Kovacic

Tai buvo 1932 metais kuomet vietos jaunas žymus advokatas tapo Demokratų wardo vadu 23 warde. Jo vardas buvo Frank J. Lausche, dabartinis Ohio Gubernatorius. Visi žino apie mūsų gubernatoriaus nuveikimus.

Tuo laiku buvo vieta vedėjui St. Clair Recreation Center. Kelios durys toliau nuo mūsų Gubernatoriaus gyveno kitas jaunas vyras, tik ką baigęs John Carroll Universitetą. Gubernatorius Lausche pažinojo šį vaikina, ir žinojo kad jis pats užsidirbo sau mokslui ir pragyvenimui dirbdamas miesto žaislavietėse savo atostogose. Gub. Lausche tada rekomendavo šį jauną vaikina St. Clair Recreation Center vedėju. Jo vardas yra Edward J. Kovacic.

Vadovavęs porą metų rekreacijos centrą, Kovacic stėjo dirbti apdraudos kompanijai savo kaimynystėje. Jis ten dirbo iki 1939 metų, ir tada rezignavo, kai jo wardo žmonės pradėjo raginti jį kandidatuoti į City Council juos ten atstovauti. Jis tu-

rejo pasekmes ir buvo išrinktas iš 23-čio wardo gera dauguma balsų. Jis yra sąžiningas, energingas ir teisingas, taigi žmonės jį pakartotinai išrinko į City Council bėgyje pastarų šėių metų.

Tarnaudamas miesto taryboje jis atydžiai sekė, dirbo ir kovojo už visuomenės reikalus pasiūlydamas įstatymus ir viską kas būtų į naudą Clevelando visuomenės gerovei.

Kaip pirmininkas Utilities Komiteto 1944 metais jis pravedė tarimą reikalaujantį kad Cleveland Electric Illuminating Co. nupigintų elektros kainą. Miesto Taryba tą užgėrė, ir tas apima \$1,900,000 bendrą kainos nuopiginimą. Ta byla dabar eina Ohio Public Utilities Komisijoje. Kompanija buvo priversta sudėti tą sumą pinigų atsargai atmokeĩmui žmonėms, jeigu sprendimas bus padarytas. Atmokėjimas skaitysis nuo Liepos 1944 metų.

Edward J. Kovacic taipgi pravedė tarimą suteikiantį G. I.'s progą balsuoti, kaip ir kitus naudingus tarimus visuomenei bendrai.

Savo tais nuopelnais Miesto Taryboje remdamasis Edward J. Kovacic dabar kandidatuoja į County Commissioner Demokratų partijos sąrašas, nominacijose antradienį, Gegužės 7, 1946.

Councilman Kovacic yra 36 metų amžiaus, turi 7 metų amžiaus

vaiką, ir gyvena 7308 Hecker ave., Clevelande.

David I. Sindell į
State Representative

David A. Sindell kandidatuoja į Ohio Legislaturą Demokratų tiketu, ir balsavimuose Gegužės 7 d. pasitiki kad Lietuviai jį parems. Jo kandidatūra užgėrė kelios vietos visuomeniškos organizacijos.

David I. Sindell yra advokatas, praktikuoja nuo 1936 metų.

Jo motina paeina iš Lietuvos, ir jis laikas nuo laiko paaukvoja Lietuvos reikalams. Alekas Banys.

IŠTIKUS GAISRO
NELAIMEI

Kada jūsų namai arba rakandai tampa sunaikinti arba sugadinti ugnies, kreipkitės į P. J. KERŠIS, del apkainavimo, ko visada reikalauja apdraudos kompanijos pirm negu išmoka už nuostolius.

P. J. KERŠIS

609-12 Society for Savings Bld.
Telef.: Main 1773.

Balsuokit už

**David I.
SINDELL**

FOR

State Representative

Democratic Ticket

Primary Balsavimai Antradienį,
Gegužės-May 7, 1946

Mes Duodam ir Iškeičiam Eagle Stamps

THE MAY CO.
BASEMENT
Moterys Tėmykite!PAVASARIO
SUKNELĖS

Moterims ir Panelėms!
Mažų ir Didelių Mierų!

4.94

Turime suknelių kurių jus norit dėvėjimui dabar arba ateityje—Noveltų rayon arba vatinių medžiagų įvairių marginių, langučių, bryžių ir vienodų spalvų.

Dviejų dalių rayon tvirtos medžiagos suknelė su balta pynute išmargintos. Spalvos Rudos, aqua, tomato ar žalios. Mieros 12 iki 18.

Languočio gražaus rayon priešakyje susegamų suknelės. Mėlynos, žalios, ar juodos su baltais langučiais, mieros 38 iki 44.

Zipper priešakiu novelty rayon apvedžiotos su baltos pynutės marginimais. Raudonos, rudos, žalios ar geltonos. Mieros 12 iki 18.

Vėsios, skalbiamos vatinės suknelės priešakyje susegamų stilių, su dideliu kvadratinu kaklu. Raudonos, žalios, rudos ar mėlynos spalvos bryžiais, mieros 12 iki 18.

Languočio gražaus rayon suknelės su išvirsniais kisenais ir naujoviskais guzikais. Mažais juodais ir baltais langučiais, mieros 38 iki 42.

Trapios bryžuotos vatinės medžiagos, minkšta, atviro apykakliu ir gražių guzikų pamarginimu. Raudonos, mėlynos ar žalios spalvų, mieros 14 iki 20.

CLEVELANDO IR APIELINKĖS ŽINIOS

DIRVA—6820 Superior Avenue. ENdicott 4486—Atdara vakarais

OHIO LIETUVIAI VĖL NOMINUOS
FRANK J. LAUSCHE VALSTIJOS
GUBERNATORIUM

Balsavimų diena — antradienis, Gegužės-May 7

Pasekmingai vadovavęs Ohio valstijai per du audringus karometus, Ohio Gubernatorius Frank J. Lausche baigia savo dviejų metų tarnybos terminą ir ateinantį rudenį bus rinkimai gubernatoriaus.

Kad vėl galėtų būti kandida-

Gov. Frank J. Lausche

tu, reikalinga gauti nominaciją, ir štai antradienį, Gegužės 7 d., bus nominacijos eilės Ohio valstijos ir Cuyahoga apskrities viršininkų.

Visos Ohio valstijos lietuviai, nuo miestų iki kaimelių, kurie yra Amerikos piliečiai, turi teisę ir privalo dalyvauti nominacijų balsavimuose. Už Gubernatorių Lausche balsuo-

jant reikalinga gauti Demokratais patvirtintą balsavimą už Frank J. Lausche i Ohio Gubernatorių. Jis Demokratai pusėje šįmet neturi jokio reikšmingo oponento, bet gavi mas daugybės balsų nominacijose padarys jį stipresniu kandidatu prieš savo tikrą oponentą iš kitos partijos Lapkričio mėnesio rinkimuose.

Todel prie kitų savo pasirinktų kandidatų taipgi balsuokit už Frank J. Lausche i Ohio Gubernatorių. Jis Demokratai pusėje šįmet neturi jokio reikšmingo oponento, bet gavi mas daugybės balsų nominacijose padarys jį stipresniu kandidatu prieš savo tikrą oponentą iš kitos partijos Lapkričio mėnesio rinkimuose.

Feighan Pradėjo Savo
Rinkimų Vajų

Michael A. Feighan, 20-to Distrikto Kongreso atstovas, Balandžio 23 d. pradėjo savo nominacijų vajų. Jis atakavo buvusį kongresmaną Martin L. Sweeney, kuris veržiasi kandidatui atgal į Kongresą, kaip pavojingą žmogų, kuris siūlo su naikinti atominę bombą militariams tikslams tuo pačiu laiku kada pasaulis yra didžiausiose atominio ginklavimosi lenktynėse.

Feighan savo ilgoje kalboje pakartojo savo pasmerkimą pavergimo Pabaltijo šalių. Jis įrodinėjo kad tik jis vienas iš 435 Atstovų Rumų narių pakėlė prieštaravimo balsą kuomet peritą Vasario mėnesį Lietuvoje buvo paskelbta Rusų primesti rinkimai. Feighan vėl pakartojo tą ką jis sakė savo kalboje Lietuvių susirinkime Vasario 16, kad faktas jog mes formaliai dar Lietuvą pripažystame valstybe mažai reikšmingai akivaizdoje mūsų nuolatinių sutikimų leisti Rusijai paimti Lietuvos kontrolę. Taip ai atliekami apsaugos atvečiai. Valstybės kurios turėtų protestuoti prieš tai leidžia dalykams įvykti kuomet užpuolikas valstybės vienas po kito žingsnis siekia savo klasingų tikslų.

Trečias kandidatas šiame distrikte yra Lietuvis Joseph P. Muliolis.

STATYBA EINA

Šiuo laiku Clevelande eina dideli statybos darbai, apiman- ti apie 3 milijonų dolerių suma. Tai yra statyba ne-gyvenamų namų, ka valdžia užtvirtino kaip reikalingą.

SVEČIAVIMAI

Juozas Petkunas su žmona, Kaze, ir sunum, išvažiavo po-rai savaitę į svečius pas žmo- nos gimines Maryland valstijoje. Jie apsilankys Baltimorėje, Washingtone, ir Indinette, Md.

Julijonas Rasikas, mainyris, š O'kili, W. Va., streiko laikui praėjus atvyko į Clevelandą pas savo pusbroį Mike Svar- gą. Aplanko taipgi kitus savo pažįstamus. Atsilankęs Dir- vos redakcijoje nusipirko kny- gą. Taipgi aplankė Lietuvių Kultūrinį Darželį.

Automatinis Gasų šildymas

Paversk savo Furnasą Modernine šildymo Sistema

Taipgi Automatiškai Vandens šildytojai
ATSIKRATYKIT PURVO, PELENŲ IR ANGLIES DULKIŲ.

TRI-VET APPLIANCE SERVICE

PO. 9548

IV. 6633

FRANK ORPSE (URBSAITIS) SAV.

Della C. Jakubs

(JAKUBAUSKIENĖ—Laisnuota Laidotuvių Direktorė)

REIKALĖ VEŽIMAI LIGONIALS PERVEŽTI.

Kambariai pašarvojimui leidžiama naudotis nemokamai.

LITHUANIAN FUNERAL HOME

6621 EDNA AVENUE

ENDicott 1763

"JUNIOR OLYMPICS"
KOVAI SU JAUNUJŲ
NUSIKALTIMAIS

Balandžio 23 d., surengtuose pietuose kur dalyvavo 125 vi- suomenės, mokslo, bažnyčių ir laikraščių atstovai, Cleveland Athletic Club patalpose, WJW Prezidentas William M. O'Neil paskelbė WJW's platų, toli nu- matantį atsakymą į mūsų mie- ste siaučiančią jaunumečių nu- sikaltelių bangą. Kuomet vie- ni ruošia kalėjimų patalpas jauniems nusikaltėliams, ir da- ro jaunikiams valdyti įstaty- mus, O'Neil patiekė dalyviams veikumo planą auklėjimui mu- sų jaunimo didelėje Amerikos tradicijoje teisinguose žaisluo- se—tai planas vadinamas "Ju- nior Olympics".

Turėdamas mintyje didėjan- tį nusizengimų skaičių, pasie- kusį dabar tamsiausio vaizdo negu kada eilėje metų buvo, O'Neil savo programą paremia mintimi kad sveiki, normalūs berniukai ir mergaitės, stimu- liuojančių darbų patiektų jų laika užimti, mažai turės laiko ir noro slampinėti gatvėse ir jieskoti blogų užsiėmimų. Tą savo jaunimo auklėjimo pro- gramą patiekė mokyklų tary- bai, bažnyčių vadams, spaudai ir prašė visų paremti, kad jau- nieji galėtų būti įtraukti į tą lenktyniavimo darbą kuris ne- siems malonumą ir garbę ir iš- trauks juos iš gatvių, suves į žaidimo aikštes ruošti, lavin- tis, geisti pasižymėti.

Šiame plane užkviesta daly- vauti ir kiti miestai. Tie ku- rie sutiks dalyvauti galės atsiu- sti savo jaunųjų grupes į Clevelandą Rugpjūčio mėnesį dalyvauti Municipal Stadiume šiose didžioje jaunimo Olym- piškuose žaisluose.

Jaunimas paskirstomas tam- darbiui į tris grupes sulys an- žiaus: 12-13, 14-15, 16-17, ber- niukai ir mergaitės.

Apie tai plačiau girdėsit per radio ir spaudą, ir tik reikalin- ga kad Lietuvių jaunieji nepa- siliktų užpakalyje, nes iš pra- eities žinome apie įvairius Lie- tuvių atsizymėjimus. Dabarti- nės mūsų jaunimo gentkartė tu- ri progą išaukšti naujus savo narsuolius.

LVS SUSIRINKIMAS

Šiandien, penktadienio vaka- re, Balandžio 26, Dirvos redak- cijoje atsiub LVS 1-mo sky- riaus susirinkimas. Nariai pra- šomi atvykti 8:15 val.

Skyrius rengia smagus korta- vimo vakarą sekmadienį, Geg. 12, pp. žiurių namuose, 1434 Clarence ave. Kviečiami daly- vauti visi kurie prijaucia Lie- tuvos reikalams.

Kovai su Vėžiu Aukų
Vajus Tęsiamas

The Cuyahoga County Chapter of The American Cancer Society pra- neša kad iki šiol per vajų gauta au- kų kovai su vėžiu liga apie \$25,000. Aukų rinkimas tęsis iki Balandžio pabaigai. Iki šiol, 1,800 žmonių davė savo aukas.

"Mūsų noras yra", sako Mrs. W. J. Busha, vajaus vedėja, "kad kiek- viena šeima prisidėtų su savo auksa šiam fondui. Tik tokiu būdu me- galėsime apimti visą darbą moky- uo visuomenę kad 30 nuosimėjų tų kurie miršta nuo vėžio gali būti iš- gelbėti įėjus kreipsis į gydytoją anksti."

Behind the Foreign News

With SPENCER D. IRWIN

(Reprint from Cleveland Plain Dealer, Sunday, April 21)

SECRETARY of State James F. Byrnes has let it be known that he intends to stand firm- ly by principles in the meet- ing of the Big Four foreign ministers which opens in Paris Thursday.

The failure of the foreign ministers' deputies to complete drafts of peace treaties for Italy, Bulgaria, Romania, Hun- gary and Finland because of the clash of national interests they represent has urged the American statesman. Further conflict, Byrnes has made clear may result, among other steps, in the United States signing a separate peace with Italy.

This attitude, coming even at the eleventh hour, is com- mendable. If present acts on- ly indicated the practical ap- plication of this line the atti- tude would be even more prais- e-worthy. Unfortunately, they do not.

While Byrnes was upholding a firm policy with his right hand he was letting it down with his left by extending re- cognition to the Tito regime in Yugoslavia.

Although the American gov- ernment made it clear that it does not approve of the policies of the Yugoslav dictatorship by this recognition it took the ac- tion because the Belgrade gov- ernment has promised to ob- serve its international commit- ments, such as commercial treat- ies, those on naturalization, extradition and the like.

The Yugoslav regime has al- ready given evidence that it will not observe even the per- functory procedures of interna- tional relations. It has ignored protocol in not responding to Byrnes' note requesting that American officers who served with Gen. Draza Mihailovich be permitted to testify at his trial. The propaganda ministry at Belgrade has announced that these men will not be admitted to the trial and it has broad- cast more falsehoods about the "guilt" of Mihailovich being so great that any testimony would be useless, but it has not for- mally given a reply to the re- quest.

Yet in the face of this the State Department is naïve enough to believe that Belgrade will conform in the future. Or is it naïve? Isn't this just a method of getting rid of one more worry, of getting out from under commitments which the United States made but would now like to have forgot- ten?

If the key to the situation is the observance of commit- ments a good place to start would be at home. But if this country kept to its commit- ments it would not recognize the puppets in Belgrade.

It has passed over the fact that certain conditions were aid down at Tehran and at Yalta for the creation of a representative democratic gov- ernment in Yugoslavia. It has forgotten—with a purpose—its own words in the note to Yu- goslavia of Dec. 22, 1945, to the effect that "the obligations which it assumed at Yalta" em- phasizes the fact that "in view

of conditions existing in Yugo- slavia, it cannot be said that those guarantees of freedom have been honored nor that the election of Nov. 11 provided an opportunity for a free choice of the people's representatives."

These commitments are dis- regarded in exchange for a so- called promise that Yugoslavia will observe its commitments in the future. Yet the con- ditions about which the Ameri- can note complained have not improved—they have become worse as the dictatorship has fastened its hold on the coun- try.

This action seems to indicate a growing callousness to those very principles which Byrnes says he will uphold at Paris. It is a manifestation of the big power tendency to ignore the smaller peoples and push their problems to one side because more important matters pend among the great nations.

The Yugoslav recognition is or may be a prelude to more desertions from highly pledged words. This country still re- cognizes the governments of the Baltic states which so con- veniently voted themselves in- to the Soviet Union after they had given military bases on their territory to the Russians. Because they are small they have been forgotten of late.

There have been matters of a seemingly greater moment afoot in the conferences of the very mighty, including the Security Council of the United Nations. Certainly it is the business of the United Nations to con- sider Iran and it may be its business—although it will like- ly dodge the issue by appoint- ing an investigating committee this week—to find an answer to the Spanish issue raised by Poland. But it is also very much its business to recognize facts and to remember and act upon past commitments of its powerful members.

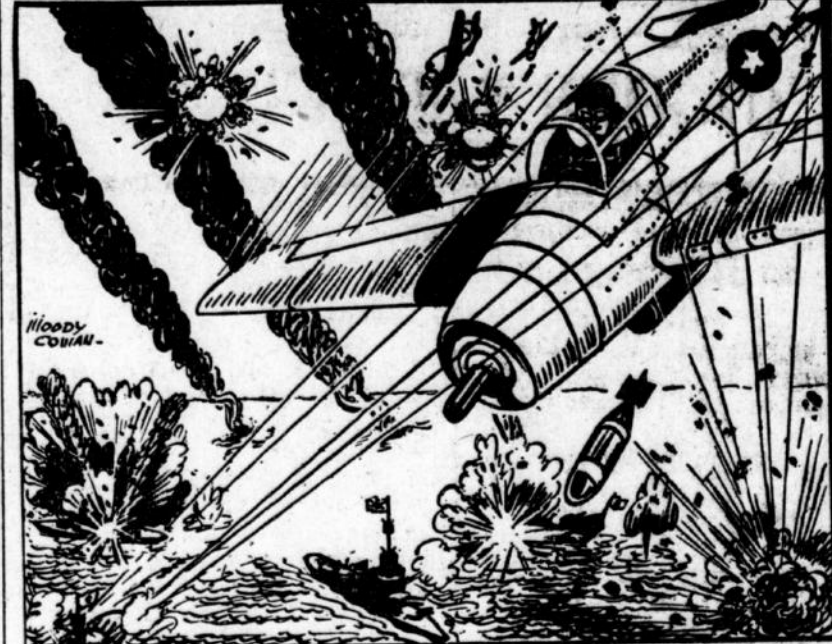
In this world no nation is secure unless the smallest is secure. This seems to have been forgotten in the current Big Power vogue, but the Security Council has been remind- ed of it in a plea issued to the United Nations on behalf of all the Baltic states by the American-Lithuanian Mission to this country and by the League for the Liberation of Lithuania. Its text contains so many per- tinent points to other similar situations that we publish it in full:

"In the name of justice, for which millions have fought and thousands never returned, we beseech you to put an end to the suffering, degradation, denial of freedom, liberty and independence to those who are entitled to it by our own and our allied commitments in the Atlantic Charter, the Four Free- doms and many utterances, all made by our leaders.

"The war is over, yet the same concentration camps that were operated by the Nazis are full again, supervised by the Soviets. Many of the oc- cupants are 'Fascists' or those

AMERICAN HEROES

by WOODY COWAN

COMDR. JAMES HAILE MINI, U.S.N., already holder of a DFC, has been awarded a Navy Cross for leading a flight of carrier planes against the Japs in the Philippines. He so deployed his command that they severely damaged six major combat vessels. Despite heavy anti-aircraft fire, he made an accurate bomb-run on a battleship, scoring a direct hit with a 1000-pound bomb. War Bonds helped pay for the planes and bombs that enabled the Manila-born officer to render that foe ineffective. His home now is at Vallejo, California.

U. S. Treasury Department

that sought refuge from the Soviet brand of liberation, which spelled "liquidation" or depor- tation to Siberian labor camps for no other reason save that they refused to subscribe to the communistic ways of life.

"The countries that were oc- cupied by aggression for the sole purpose of war contingency are still occupied and its peo- ple are denied their inalienable rights to justice, freedom and independence.

"The United Nations confer- ing at New York City, should place the question of the Baltic states on their agenda as a real test case. This will prove to them and the world that the United Nations is a fac- tor in instituting and preserv- ing a just peace, but not peace at a price of annihilation of smaller nations and creation of a super-dictatorship where all human rights are denied.

"We, as Americans of Lithu- anian descent, representing over 1,000,000 Americans respect- fully request that the Ameri- can delegation to the United Nations conference demand that Soviet Russia withdraw its ar- mies and all other agencies out of Lithuania and the Baltic states, that they repatriate all the prisoners and deportees from Siberia and other parts of the U. S. S. R., and that we allow all the refugees, now in the American and British zones of occupation in Germany and elsewhere, to return to a free independent Lithuania, under supervision of an Allied com- mission and then allow the Lithuanian nation to conduct a free and unmolested election for such government as the Lithuanian nation desires, with no coercion or duress of occu- pational foreign armies.

"The war is over; we are feeding these refugees who eas- ily could feed themselves and be happier if they had a free country to return to. They would become useful to them- selves and to their fellow men. The United Nations should take a firm stand and demand jus- tice and avoid appeasement, temporizing and power politics, thus demonstrating its right of existence.

"We fought for freedom of man; now it is up to our lead- ers to see to it that a just peace be established and main- tained. In conclusion, we beg

you in the name of humanity and justice, to use your good offices to establish justice and freedom for all suppressed na- tions and to live up to our war aims."

HOME LOANS!

NEVER, in the history of home financing, has home ownership been so easy as it is for the Veter- an of World War II — thanks to the G. I. Bill.

Your government guar- antee, a low interest rate and generous terms, make buying a home easy and economical for you.

Come in and discuss de- tails with us.

Deposits under the Fed- eral Insurance Corp., ever- y account up to \$5,000.

The LITHUANIAN
SAVINGS & LOAN
ASSOCIATION

6712 Superior Ave.

JONAS G.
POLTER

Lietuvis

Namų Maliavotojas,

Popieriutojas

Apkainavimas ar patari- mas reikale jusų namo pagražinimo suteikiama nemokamai.

495 East 123rd St.
Telefona POTomac 6899

THE KRAMER & REICH CO.

7010 Superior Ave

Atdara Vakaraais

VYRAMS REIKMENYS

VYRAMS ir VAIKINAMS

SKRYBĖLĖS · SWEATERIAI
KELNĖS · ŽAKIETAJ

DYKAI GREEN STAMPS su kožu pirainiu. DYKAI
Čia galite įkeisti savo Stamp Books.

JUOZAS PEČIULIS

Išdirba PLIENINES (Steel) VENETIAN BLINDS

Visos mūsų išdirbamos Venetian Blinds langams yra geriausio plieno; darbas taipgi geras. Mėk taipgi pa- darom WINDOW SHADES langams. Prašome visų Lietuvių kreip- tis į mus, o gausite tinkamą patarimą. Rašykite atvirutę arba skambinkite telefonu, ar tiesiog matykite mus.

SUN VENETIAN BLINDS

Call IVanhoe 3956

18609 KEWANEE AVENUE

Wikelis Funeral Home

PILNAS LAIDOTUVIŲ
PATARNAVIMAS

6202 Superior Ave.

HEnderson 9292